

PRENUMERATA

Kurjera Warszawskiego
wraz z dodatkiem porannym:
W Warszawie: rocznie
rs. 9, półrocznie rs. 4 kop. 50,
kwartalnie rs. 2 kop. 25, miesię-
cznie kop. 75.
Za odosłanie do domu dopłaca
się miesięcznie kop. 5.
**Na prowincji i w Cesar-
stwie:** rocznie rs. 12, półrocznie
rs. 6, kwartalnie rs. 3, miesię-
cznie rs. 1.
Za granicą: miesięcznie
rs. 1 kop. 50.
Numer pojedynczy bez doda-
tku kop. 5; dodatek poranny
kop. 3.

KURJER WARSZAWSKI

wychodzi w dni powszednie wieczorem, w niedziele i święta zrana, a nadto wychodzi
stałe w dni powszednie, z wyjątkiem dni poświęconych, dodatki poranne.

ROK SIEDMDZIESIĄTY DRUGI.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor *Kurjera Warszawskiego* codziennie od godziny 8-ej rano do 8-ej
wieczorem, w niedziele i święta od godziny 10-ej rano do 1-ej po południu.

OGŁOSZENIA

Reklamy: za jeden wiersz,
garmontowy albo jego miejsce,
pierwszy raz 25 kop. każdy na-
stępny raz kop. 20.
Nekrologja: za wiersz 15 kop.
Zwyczaiczne ogłoszenia: za
jeden wiersz poświaty albo jego
miejsce pierwszy raz 10 kop.,
każdy następny raz 8 kop.
Małe ogłoszenia za jeden wy-
raz po 2 kop. każdy raz, ogłosze-
nie minimum 20 kop.
Nadesłane za jeden wiersz
garmontowy rs. 1.
Ogłoszenia do *Kurjera* przy-
jmuje także Biuro Rajchmanna i
Freundlera, ulica Senatorska.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: Plac Teatralny nr. 9. — Telefon Redakcji 268. — Telefon Administr. 517.
W Łodzi kantor własny, Piotrkowska 7/281, telefonu nr. 313.

— We wczorajszym *Warsz. Dzienn.* znajdujemy
następującą korespondencję z Iwangrodu:

„Uzupełniam wczorajszą wiadomość o miejscu za-
mieszkania Ich Cesarskich Mości Najjaśniejszych
Państwa następującymi szczegółami: Na górnym pię-
trze znajduje się 12 pokoiów; wszystkie są w całości
odnowione: gabinet Jego Cesarskiej Mości Najjaśniej-
szego Pana jest ciemnozielony, we wschodnim smaku;
bawialnia Jej Cesarskiej Mości Najjaśniejszej Pani
jest w stylu Ludwika XVI-go z meblami i draperja-
mi koloru *pistache*; w sypialni Ich Cesarskich Mości
obicie jest koloru szaro-niebieskiego; pokój stołowy
jest ciemno-kasztanowaty; buduar Jej Cesarskiej
Wysokości Wielkiej Księżniczki Kseni Aleksandrów-
ny jest koloru jasno-różowego; we wszystkich po-
kojach mnóstwo kwiatów i roślin; front domu, zwró-
cony na ogród, posiada przez całą długość werendę,
ozdobioną w obecnej chwili kwiatami; z werendy tej
bezpośrednio do ogrodu prowadzą schody, w ogro-
dzie zaś ustawiono pawilon czasowy, będący jedno-
cześnie pokojem stołowym dla osób, zaproszonych
do Najwyższego stołu.

Wczoraj zaproszeni byli do obiadu: Dowodzący
wojskami, komendant i wszyscy generałowie, znaj-
dujący się w twierdzy; podczas obiadu grały naprze-
miennie orkiestra twierdzy iwangrodzkiej i orkiestra
38-go pułku dragonów wladimirskich.

Wracając się do dat historycznych, należy wspo-
mnieć, że aż do dnia wczorajszego sztandar Cesarski
nie powiewał na twierdzy iwangrodzkiej w ciągu 35
lat, a mianowicie od 29-go sierpnia st. st. 1857-go r.;
najczęstsze odwiedziny Cesarskie przypadły w udu-
żenie twierdzy iwangrodzkiej za panowania Cesarza Mi-
kołaja Pawłowicza. W r. 1838-ym przystąpiono do
budowy twierdzy; po raz pierwszy Cesarz Mikołaj
I-szy odwiedził twierdzę d. 25-go maja 1840-go r.;
drugie odwiedziny nastąpiły w d. 27-ym września

1842-go r.; trzecie 15-go maja 1845 r. i czwarte 12-go
maja 1850-go r.; ostatnim razem wraz z Cesarzem Mi-
kołajem przybył i Cesarzewicz Następca Tronu. Cer-
kiew forteczna, kosztująca 172,000 rs. i mieszcząca
w sobie 1000 osób, poświęcona została w d. 27-ym
września 1849-go r. Budowniczym twierdzy był in-
żynier-pułkownik Awradzio. Pierwszym komendantem
twierdzy iwangrodzkiej mianowanym w r. 1839 był
hr. Simonicz; w r. 1845-ym na miejsce jego przyszedł
generał-lejtenant Oldenburg; następca tego ostatnie-
go w r. 1846-ym został generał-major Kotzebue I-szy,
który był komendantem twierdzy w ciągu lat 15-tu;
w r. 1861-ym komendantem twierdzy został miano-
wany generał-lejtenant Burmejer, który ustąpił
miejsca w r. 1865-ym generałowi-lejtenantowi Szern-
walowi; ten ostatni pozostawał komendantem 18 lat;
w r. 1883-im na stanowisko komendanta został po-
wołany generał-major Komarow; wreszcie w 1891-ym
r., po przeniesieniu generała Komarowa do twierdzy
warszawskiej, komendantem iwangrodzkim miano-
wany został generał-lejtenant Czajkowski.

Dziś, o godz. 8½ rano, Ich Cesarskie Mości Najja-
śniejsi Państwo i Ich Cesarskie Wysokości raczyli
wyjechać koleją do stacji Garbatki, o 18 wiorst od
Iwangrodu, w celu przypatrywania się dalszemu
przebiegowi manewrów. Powrót do Iwangrodu na-
stąpił około godz. 1-ej po południu, przyczem przed
wyjazdem do twierdzy Ich Cesarskie Mości i Ich
Cesarskie Wysokości odwiedzili szpital letni, uloko-
wany w lesie, na stoku twierdzy; z tego szpitala
twierdza iwangrodzka śmiało może być dumna; miej-
scowość tutaj jest zupełnie sucha i cienista; z drzew
rosną: sosna, dąb i akacja; chorzy umieszczeni są
w 18-tu obszernych namiotach i w czterech mniej-
szych; w szpitalu znajdowało się dzisiaj około 100
chorych, z których 60-iu przybyło podczas trzy-
dniowych manewrów, co oczywiście stanowi nie-
zmierne mały procent w stosunku do ogólnej liczby

wojsk manewrujących. Ich Cesarskie Mości Najja-
śniejsi Państwo raczyli zwiedzić cały bez wyjątku
szpital, wraz z barakami dla chorych zaraźliwych,
zwracając się łaskawie z zapytaniami o zdrowie do
cięższych chorych.

O godz. 5½ po południu Najdostojniejsi Goście
odjechali w powozach do fortu „Wannowski”, gdzie
o tym czasie zgromadziły się wojska oddziału wscho-
dniego, broniącego twierdzy i pozostającego pod do-
wództwem generała piechoty Pawłowa; podczas po-
bytu Najwyższego w forcie zrobiona była próba strze-
lania prochem bezdymnym z dział fortecznych. O go-
dzinie 6½ po południu Ich Cesarskie Mości Najja-
śniejsi Państwo powrócili do twierdzy, a o godzinie
8 ej wieczorem odbył się obiad Najwyższy, na który
zaszczycone były zaproszeniami te same osoby, co
poprzednio. Jutro, w uroczystym dniu Imienin
Jego Cesarskiej Mości Najjaśniejszego Pana, odbę-
dzie się w twierdzy parada cerkiewna oddziałów,
obchodzących w tym dniu swoje święta pułkowe,
a mianowicie: pułków: 26-go mohylewskiego piecho-
ty, 177-go krasnostawskiego piechoty, 15-go aleksan-
dryjskiego dragonów, dywizji kozaków kubańskich
i 23-ej baterji konnej; jutro również odbędzie się
szturm nocny fortu „Wannowski”.

— Jutro kościół obchodzi uroczystość Podwyższenia
św. Krzyża. Z powodu tej uroczystości w kościele św.
Krzyża odprawiony zostanie całodzienny odpust z wysta-
wieniem N. Sakramentu i relikwii drzewa Krzyża święte-
go, kazaniami i procesjami rano i po południu, oraz nie-
zsporami.

Takiż odpust odbywać się będzie w przyszłą niedzielę
w kościołach: św. Ducha (po-paulińskim) i św. Jacka (po-
dominikańskim).

— Jutro, w kościele św. Ducha (po-paulińskim), jako
w siódmy dzień oktawy tygodniowego odpustu Narodzenia
N. Panny Marji, o godzinie 9-ej zrana odprawiona zоста-

Z TEATRU.

(Dokończenie.)

A teraz oto formy, w jakich się załatwia ten mały
handelek. „Z początku miłość; zaczyna się to sym-
fonia pasterska. Małe podarki utrzymują przyjaźń.
Cukierki i bukiety spadają jak deszcz na pasterkę;
cudownie! Potem ośmielamy się do klejnotów: je-
dnego, dwóch, trzech, które jako pamiątkę przyjmu-
je piękna... To miłość. Ale przychodzi chwila defi-
cytu w gospodarstwie. Wtedy wierny pasterz składa
prezenta w klejnotach, których wyrób jest mono-
połem banku państwa. Turkaweczka gniewa się
z początku, oburza, wreszcie wzdryga już tylko
z przyjęciem, ale nasz kochanek przekonywa ją i
poddaje się biedaczka darom pieniężnym, dając mu
tem najwyższy dowód miłości... Boć nareszcie kocha
się albo nie kocha; ona kocha, a więc przyjmuje. Po-
tem kobieta, która nie chciała przyjąć, żąda coraz
więcej, coraz natarczywiej, aż przychodzą swary i
niesnaski, klótnie, które doprowadzają do tego, że
pasterz rujnuje się dla swej pasterki, posuwa się cza-
sem aż do występku i zbrodni, byle dostać dla niej
pieniędzy, a zawsze w tem przekonaniu, dzięki jej
zręczności, że ona go kocha, że przyjmując jego naj-
krwawsze ofiary, poświęca się dla niego i robi to tyl-
ko z miłości.” I jeszcze jedna cytata już ostatnia, bo
musiałbym całą komedję przepisać, gdybym chciał
wykazać całe bogactwo i prawdę życiowej obserwa-
cji Augiera. Oto co mówi o sobie Serafina w scenie
ostatniej aktu czwartego: „Jakież to ja otrzymałam
wychowanie? Czego mnie nauczyła moja matka? Że
trzeba być bogatą, aby zostać szczęśliwą. Czego
mnie nauczył świat? Że trzeba być bogatą, aby być
szanowaną. Użycie i zbytek są jedynymi bóstwami,
które nam zalecają słowem i przykładem: kiedy te
bóstwa uwielbiamy, wtedy nazywają nas potworami!
Potwór, niechże i tak będzie! Jeśli jestem potworem,
niech ten za to odpowiada, kto mnie nim zrobił.”

Oto i macie w tych kilku rysach wybitniejszych
cały charakter Serafiny, a w tem, co ona mówi, w wy-
zwaniu jakie rzuca światu, całą tendencję autora.
Czy ośmieli się ktoś zaprzeczyć, że takie kobiety są,
że istotnie spotykamy je we wszystkich sferach to-
warzyskich, i że nie wszystkie kończą na szpitalnym
barłogu, choć im to Augier dla satysfakcji zdawko-
wej moralności ze szkoda dramatu przez usta Bor-
dogniona przepowiada. Nie, kończą one rozmaicie,
wysoko albo nisko, stosownie do tego, w jakim oto-
czeniu zły czy dobry los je umieścił. Ileż z nich u-
miera *in odore sanctitatis*; schodzą ze świata w nim-
bie szacunku pieczętujący i wdzięcznych sukcesso-
rów. Byłe płaszcz męzowski nie obsunął się z ich
ramion, byle dla świata utrzymać umiały pozory,
bezpiecznie sterując swoją nawa po fali życia, w ot-
chłań spychając tylko naiwnych pilotów. Taka ko-
bieta to tylko nemezys dla męzkiego rodu. To od-
wet za nie uznawanie w kobiecie człowieka z równ-
ni prawami do bytu, życia i szczęścia, jak mężczy-
zna. I oto jest właśnie kwestja, temat do myślenia,
jaki rzucił społeczeństwu po raz pierwszy ze sceny
Augier w „Ubogich lwicach”, z siłą talentu, w któ-
rym mu tylko Tolstoj dorównał w ostatniej swojej
powieści, bo Dumas syna w Sylwji z „Księżnej Je-
rzowej”, ani Daudeta Fanny z „Fromonta młodszego
i Rislera starszego”, jako nie przedstawiających zna-
miennych cech typu, w rachubę nie biorę. Jest tam
co prawda jeszcze „Cudzoziemka” Dumas syna, ale
nad tą historyczną warjatką zastanawiać się nawet
trudno.

Augierowska Serafina ma wszystkie dane zasa-
dnicze typu. Sytuacja prawej żony starego Pom-
mean daje jej pozycję towarzyską i rozdziela ją za-
sadniczo od ladaćniejsz ulicznej i awanturnic pół-
światka. Zimna kochetka, pożąda tylko zbytku i
pieniędzy, szanuje pozory i pragnie szacunku, pnać
się coraz wyżej w towarzyskie sfery. Okłamuje mę-
ża pozorną taniocścią swojego zbytku, nie kocha Leo-
na, choć go rujnuje, gotowa zamienić jednego ko-
chanka na drugiego w każdej chwili, byle tylko zna-

laźla pieniądze, potrzebne do błyszczenia w świecie.
Serce w niej ani śladu, krwi niewiele, temperamen-
tu ani trochę. W stanowczym przełomie życia z pod-
stępnej przeraża się w bezcelną. Dopóki ma na-
dzieję, że Pommean resztki majątku dla niej poświęci,
udaje skrucę i poprawę obiecuje. Zagrożona
życiem w ubóstwie, zrzuca maskę, ale z nią razem
traci też i pozory, które ją w pewnej sferze towa-
rzyskiej utrzymywały, z ubogiej lwicy przeraża się
w otwartą handlarke miłości—spada do półświatka,
traci męzowską firmę. Piąty akt „Ubogich lwic”,
niezmiernie dramatyczny i z wielkim uczuciem na-
pisany, obywa się już bez Serafiny. Augier pokazu-
je nam w nim tylko rezultaty akcji, ruiny, po któ-
rych przeszła zaraza. Pommean nie przeżyje ciosu,
jaki go spotkał, bo nie tylko zdrada żony go boli
stokroć dotkliwszą jest dla niego hańba, że nazwi-
skiem swoim okrywał takie błoto. Był mężem ko-
biety, która sprzedawała się za pieniądze. Szczęście
Teresy także zrujnowane na zawsze. I ona może
przebaczyłaby mężowi przelotną miłośćkę, zapomnia-
nie o niej chwilowe. Ale on dla Serafiny cały ma-
jątek Teresy poświęcił; dla takiej nędzniczki zabrał
to, co nie było jego własnością, co byt jego dzieci
w przyszłości zabezpieczyć miało. Czy gdyby na-
wet wszystko przebaczyła mu żona, nie stanie mię-
dzy nimi cień biednego Pommean, który był dla
Teresy ojcem, a dla którego jej mąż stał się katem.

Wzrusza nas ten piąty akt do głębi, ale jest to
efekt tylko dramatyczny, dowód talentu pisarskiego
autora, nie konieczna jednak wypadkowa dramatu
codziennego życia. To nie jest żelazna konsekwen-
cja akcji, jakkolwiek bardzo prawdopodobna wśród
tak postawionych charakterów. Typem jest tu
tylko jedna Serafina, która musi być taką a nie in-
ną i która pozostanie prawdziwą dopóty... A otóż
właśnie nie wiem jak długo ten typ wśród nas gra-
sować będzie, bo egzystencja jego oparta jest na tak
wadliwym ustroju społecznym, a do zmiany potrze-
ba tylu reform prawnych i wychowawczych, że tru-
dno przewidzieć końca tej plagi. W każdym razie

nie uroczysta wotywa, zaś o godzinie 4-ej po południu nieszpory.

— Pamiątka poświęcenia kościoła Opieki św. Józefa (panien wizytek), przypadająca w dniu jutrzejszym, obchodzona będzie w tymże kościele całodziennym nabożeństwem odpustowym w nadchodzącą niedzielę.

PRZEGLĄD POLITYCZNY.

Przygotowywano dotąd opinię publiczną w Niemczech na powiększenie rocznego budżetu armji o 80 milionów marek skutkiem projektowanej reformy wojskowej. Po stronie liberalnej rzędy już bardzo miny, zwłaszcza richterowsy doktrynerzy pokoju zdążyli oświadczyć apodyktycznie, że na tak wielkie obciążenie ramion opodatkowanego ludu nie pozwolą, nawet pomimo skrócenia do lat dwóch czynnej służby w armji, o co stronnictwo to od dziesiątka lat kołacie, narażając się na zarzut zdrady kraju z ust księcia Bismarka, tak pochopnych zawsze do łżenia opozycji.

Obecnie widnokrąg zaszepił się jeszcze bardziej. Równocześnie *Frankfurter Ztg.* i *Magdeburger Ztg.* — obie dobrze informowane gazety prowincjonalne — doniosły, że roczne pomnożenie budżetu, w razie przyjęcia do skutku projektowanej reformy, będzie znacznie większe: potrzeba być przygotowanym na 100 do 150 milionów marek! Panika zdjęła umysły i dotychczasowi zwolennicy dwuletniej służby biorą kredkę do ręki i zaczynają rachować, czy opłaci się skórka za wyprawkę? A tutaj organy rządowe przebakują już o nowych podatkach państwowych na pokrycie tak znacznie urosłej potrzeby! Nowe podatki są konieczne w takim razie, to jasne. Wspominano nawet o wskrzeszeniu niepopularnego i w r. 1881-ym przez parlament jednomyślnie odrzuconego opodatkowania osób, uwalniających się od służby wojennej. Podatek to znaczny: 3% od dochodu.

Wkrótce będziemy świadkami oryginalnego zjawiska: jeden z sejmów niemieckiej przechodzi w ręce socjalno-demokratyczne. Jest to sejmik księstwa kobursko-gotajskiego. Wybory wiejskie wydały większość socjalistyczną, wybory w miastach pójdą niewątpliwie ich śladem. Przypisują ten oryginalny wynik niepopularnym rządowi dzisiejszego ministerjum w Gocie oraz zrzeczności, z jaką przewodzca socjalistów, Bock, pozornie umiarkowaniem rozwijanych teorii socjalistycznych umiał pozyskać te nawet warstwy społeczeństwa, które z nimi nie wspólnego dotąd nie miały.

W okolicy Tours i Limoges odbywają się obecnie wielkie jesienne manewry francuskie. Rząd wahał się długo, czy ma je ze względu na niebezpieczeństwo zawleczenia cholery odwołać, czy nie? Ostatecznie zdecydowano, że manewry się odbędą. Miasto Limoges stanowi punkt ogniskowy dla koncentracji 12-go korpusu armji. Korpus ten miał zetknąć się już w ubiegły czwartek z korpusem dziewiątym, idą-

cym z Tours; na sobotę i niedzielę zapowiedziane były ataki pozorowane; główna bitwa stoczona być miała wczoraj. Dzisiaj dzień wypoczynku, jutro i pojutrze dalszy ciąg manewrów, a d. 16-go b. m. wielka parada w okolicy Montmorillon. Główne kierownictwo ćwiczeń spoczywa tym razem w rękach członka rady wojennej, generała de Coolsa.

Równocześnie nad wschodnią granicą Niemiec, w okolicy Toul (Lotaryngja), odbywają się manewry szóstego korpusu. Dla asystowania im przybyła z Petersburga misja wojskowa, złożona z generała Strukowa, pułkownika Wannowskiego i kapitana ks. Engaliczewa. We wtorek wieczorem była ona w Toul przedmiotem gorących owacji. W drodze do kasyna oficerowie ruszyli witać ich ciągłymi okrzykami licznymi zebranych przechodniów. Gdy weszli do kasyna, ujrano nagle na łuku tryumfalnym pierwsze wyrazy hymnu rosyjskiego, złożone misternie ze światełek elektrycznych. Orkiestra wojskowa grała naprzód hymn rosyjski, potem marsyljanke. W czasie *punchu* przedstawiono generałowi Strukowowi żołnierza pułku 153 go piechoty, Heckmana, urodzonego w Odesie z ojca francuza, a matki rosyjskiej. Generał Jamont wznosił toast zapewniający, że lud i armja zachwycone są obecnością towarzyszyw broni z Rosji. Generał Strukow odpowiedział toastem na cześć armji francuskiej.

Francuzi zachwyceni są przyjęciem, jakie król Humbert zgótował w Genui wysłannikowi prezydenta Carnota i komendantowi eskadry francuskiej, admirałowi Rieunierowi. Notują w Paryżu z szczególnym zadowoleniem okoliczność, że flotę republikańską zwiędziło więcej publiczności w ciągu jednego dnia, niż inne okręty w ciągu tygodnia, co się tłumaczy szczególną okazałością pancerników i tą okolicznością, że od r. 1859-go nie widziano w porcie genujskim francuskiego okrętu wojennego. Notują również w Paryżu z otuchą i zadośconym niem moralnem, że na balu u podestów do kadryla dworskiego, w którym tańczyła królowa Małgorzata, ze sporego pocztu zagranicznych marynarzy wezwano jednego tylko admirała Reuniera, który również jeden był dopuszczony do herbacianego *cercu* w buduarze balowym królowej. Okoliczność, że tylko Francja wysłała delegata z rangą tak wysoką, nie wpływa na modyfikację tych przyjemnych nęzców. Admirał Rieunier wywiezie jaknajmilse wrażenia z Genui, to pewna. Tak kazała polityka.

Br. Z.

Praca kobiet.

(Korespondencja własna Kurjera warszawskiego.)

Chicago, w sierpniu.

Pilno mi przesłać wam choć pobieżne sprawozdanie z wydziału pracy kobiet, który będzie tworzył wy-

bitną inowację na przygotowywanej wystawie chicagowskiej i dziś już niepomierne zajęcie budzi w Europie. Na poprzednich wystawach w Ameryce, powszechniej w Filadelfji oraz bawelnianej w Nowym Orleanie, były wprowadzone wydziały kobiece, ale dopuszczone w sposób nieurzędowy, w formie raczej uprzejmego ze strony zarządu ustępstwa.

Obecnie wydział pracy kobiet uzyskał sankcję prawodawczą, gdyż przez akt kongresu z d. 25-go kwietnia 1890-go r., uchwalającego wystawę kolumbową w Chicago, ustanowiony został i reprezentowany jest w składzie komisji narodowej, która ma zwierzchnią nad wystawą kontrolę. Pierwszy to przeto raz podobny wydział przybrał cechę poważnej instytucji państwowej, gdyż wskutek pomienionej sankcji czerpie środki finansowe ze skarbu federalnego. Równocześnie z ustanowieniem zwierzchniej komisji narodowej i z zawiązaniem się spółki akcyjnej, która interes wystawy, jako przedsiębiorstwo finansowe, prowadzi, zjechały się do Chicago w kwietniu roku 1891-go delegatki z całej Unji, po dwie z każdego Stanu. Zjazd ten, w myśl uchwały kongresu, miał na celu ustanowienie zarządu wydziału kobiecego, a zwłaszcza obranie jego prezydentki.

Z kandydatek przy wyborach zdawała się najwięcej mieć rękojmii powodzenia pani Logan z Waszyngtonu, wdowa po znakomitym generale z czasów wojny domowej, dama, mająca salon polityczny, używająca powagi i rozgłosu i czynny udział biorąca we wszystkich staraniach amerykanek o poprawienie swego społecznego stanowiska. Ta jednak właśnie ostatnia cecha, znamionująca panią Logan i każącą obawiać się skrajnych tendencji lub emancypacyjnych agitacji w łonie zarządu, poczytana jej została za winę. I sejm damski z podziwu godnym taktem, niespodzianie a trafnie, powołał większością głosów na urząd prezydentki p. Bertę Potter Palmer.

Pani Palmer, z domu Honoré, rodowita chicagowianka, żona właściciela wielkiego hotelu Palmer House i wielu innych tutaj nieruchomości, której siostra jest za synem generała Granta, obecnym posłem Stanów Zjednoczonych w Wiedniu, nie występowała przedtem nigdy w charakterze publicznym, mimo wybitnego w wielkim świecie stanowiska. Jej zachowanie się po wyborach stało się równie miłe, jak sam wybór, dla jej znajomych niespodzianką. Działanie jej bowiem nacechowane jest rozsądkiem, spokojem, dobrym smakiem i nosi nadewszystko znamię kobiecości, owego powabu napozór nikłego, a w gruncie zwycięzkiego, który jedynie zapewnił może niewieście powszechne uznanie.

Postać pani Palmer należy już dzisiaj do historii, stała się popularną na obu świata półkulach. W tym wieku będąc, który napawał uwielbieniem Balzaca, z kilku srebrnymi niemi w zwojach kruczych włosów, figurki drobnej, lecz kształtnej, regularnych rysów twarzy, ożywionej inteligentnem a ujmującym spojrzeniem, pani Palmer główny czar swojej osoby posia-

Serafina jest dotąd, żyje, znamy całe setki jej odmian rodzajowych, ale wszystkie podobne do gatunkowego typu Augiera, którego stworzenie tak pełne, tak dokładne i najprostszymi środkami osiągnięte, zawsze nieśmiertelna zasługę wielkiego komedjopisarza stanowić będzie.

Ludzie w „Ubogich lwicach” są prawdziwi; autor z wprawą mistrza gra na nucie ich serca, a serce człowieka, toć podobno jedyny wiecznie prawdziwy temat w literaturze i sztuce, który nie zmienia się i nie starzeje nigdy. Przekonywają nas o tem dowodnie arcydzieła poezji, które przetrwały wieki i stwierdzają to do dziś dnia zbierane starannie najdawniejsze dokumenty literackie, jakkolwiek przychynek do zbadania tajemnicy serca ludzkiego przynoszące. Przetrwają też długo i „Ubogie lwice”, bo dramat, który się w nich rozgrywa, pozostanie pewno jeszcze na długo jatrzącą się raną społeczeństw cywilizowanych, tem boleśniej, że występną zawsze powołać się będą mogli, jak Serafina, na winy cudze, które ich przewinienia łagodzi.

Gdyby w sztuce Augiera chodziło tylko o kwestję sukien i gdyby Serafina była tylko lekkomyślną kokietką, panna Ozakówna mogłaby się z nią uporać od biedy. Staralem się jednak wykazać powyżej, że główna postać „Ubogich lwic” jest stworzeniem chytrem, przebiegłym i zepsutem do szpiku kości, a wywierając tak fatalny wpływ na swoje otoczenie, musi posiadać siłę prawie demoniczną, którą w stanowczych momentach aktu trzeciego, a szczególnie czwartego konieczne ujawnić należy. Nie demoniczna Serafina obniża poziom dramatu. Brak siły i ekspresji, równie w głosie, jak w grze artystki, redukuje Serafinę do trywialnej ladczyńcy.

Panna Ozakówna ma swój inny repertuar, który może rozszerzyć i w kierunku lirycznym, byłoby zbyt silnym, i w komiczno-charakterystycznym, którego jeszcze nie próbowała. Serjo dramatyczne role są dla niej niewłaściwe i taką też się okazała Serafina, nad której wykonaniem dłużej rozwodzić się

nie będę, bo nie należy być zbyt surowym, gdy artystka, ceniona w lżejszym zakresie ról, pragnie spróbować raz jeden rezultatów pracy na innem, jak się okazuje, niewłaściwym dla siebie polu. Co prawda, eksperyment miał jeszcze i ten zły skutek, że i powodzeniu sztuki mógł zaszkodzić. Na szczęście jednak „Ubogie lwice” oceniła przedewszystkiem wysoka wartość utworu, a potem i gra innych artystów w tym dramacie. Właściwą bohaterką wieczoru była panna Barszczewska w roli Teresy, z której stworzyła postać pełną godności, a opromieniała ją wdziękiem, wdziękiem cichej rezygnacji uczciwej kobiety, tak nędznie przez męża oszukiwanej. Młoda artystka nie grała tej roli na efekt, nie było tam wybuchów, rzucania się, szamotań. Ale za to znalazły się w grze artystki i lzy prawdziwe i z sobą szczerę uczucia, który utrzymał Teresę na wyżynach pięknej, poetycznej kreacji angierskiej. Panna Barszczewska w ostatnich czasach tak znacznie zrobiła postępy w wyrównaniu rejestru z natury pięknego, ale dawniej jeszcze nie dość wygimnastykowanego głosu, w dykcji dawniej używanej, a dziś zaokrąglonej, że już teraz po roli Teresy szczególnie trzeba się poważnie liczyć z artystką, której talent do ról liryczno-dramatycznych w pełnym rozwoju bardzo obecną przyszość dla sceny wroży.

Pan Leszczyński, jako stary Pommeau, nie zupełnie był równym w grze swojej. Przez trzy pierwsze akty pocziwie, trochę ślamazarny; w czwartym, w dramatycznej scenie z Serafiną, jakoś na właściwy ton ułtrafić nie mógł. Bał się widocznie ten tak szczerze od natury uposażony artysta, aby z pod starego dependenta nie pokazał się nagle bohater o stentorowej sile głosu. Obawa była słuszną, bo Pommeau nie może być silnym. Zkądby się wzięła siła u tego upośledzonego w życiu biedaka. Oburzenie, rozpacz powinienby więcej wyrażać mimiką, niżli głosem, który łamie się zupełnie u przybitego nieszczęściami starca w akcie piątym. Ale pan Leszczyński jest artystą niespodzianek. To, czego mu

w akcie czwartym brakowało, właściwego tonu, uczucia prawdy i szczeroci, to wszystko odnalazł w akcie piątym i chybiłone wrażenie poprzedniego aktu z lichwą zapłacił. Ten piąty akt porwał nas wszystkich, lzy ze wszystkich oczu wycisnął i całą salę do okłasków pociągnął. Ach, gdyby pan Leszczyński chciał tylko opracowywać swoje role konsekwentnie i prowadzić je jednolicie, co by to był za aktor!

Pan Ładnowski w roli Bordognona stworzył sobie powodzenie wcale niepoślednie, bo taki inteligentny artysta umie zawsze wydobyć z roli wszystko, co z niej wydobyć można. Pani Rakiewiczowa, pełna dystynkcji, mistrzowską dykcją i zawsze najpiękniejszym na scenie naszym głosem, przychyliła się do powodzenia sztuki wypowiedzeniem kilku słusznych uwag o zbytkach kobiecych w epizodycznej roli pani Hulin.

Pan Nowicki niezbyt przyjemnie miał zadanie w roli zdradzającego żonę męża i ośmieszonego przez Bordognona kochanka Serafiny. Zrobił jednak młody artysta z lekkomyślnego adwokata to, co było można, a w piątym akcie nawet ratował charakter szczerem przejęciem się dramatyczną katastrofą, z jego winy wywołaną.

Panie: Borkowska i Leszczyńska w mniejszych rolach charakterystycznych przyczyniły się, jak zwykle do powodzenia sztuki. Pani Leszczyńska jest to artystka z talentem wybitnym, której się szersze pole pracy należy. I w tej małej roli potrafiła znaleźć sobie *efekt* i zyskać oklaski za filozoficzny pogląd o lombardzie, jakim Serafinę do zastawienia klejnotów skłonić się stara.

— Lombard!... ależ to miejsce, gdzie się teraz zbiera najdystyngowane towarzystwo.

Dostała za to brawo przewrotna subretka Serafiny, co dowodzi, że chyba ta nieco złośliwa obserwacja Augiera nie przeczała i musi być bardzo na dobie.

Kazimierz Zalewski.

da w uśmiechu. Skoro jej usta złoży się w ten wdzięk niewymowny, będący niby jałmużną, rzucaną przez piękność przechodniowi, przychodzi mimowoli na myśl porównanie Petrarki o gniazdku z róż usianem, w którym spoczęło stadko bielutkich gołębic.

Pod przewodnictwem pani Palmer wydział pracy kobiecej na wystawie miał odrazu wytknięty sobie cel jasny i wyraźnie określony zakres działania. Usunięto na bok, nie bez pewnych z początku kolizyj, wszelkie zachełpki tak zwanej emancypacji niewiast, tudzież dążności, mające na celu popieranie ich politycznego równouprawnienia. Natomiast wprowadzono na pierwszy plan wydatnienie przemysłu kobiet i rozwinięcie właściwego im zakresu pracy.

Ponieważ stanął w Jackson Parku kosztem 200,000 dolarów pałac kobiet, który dawniej wam już opisałem, zachodziło pytanie, jak go użytkować i jak ustosunkować wytwory pracy niewieściej do ogółu okazów wystawy. Tem większe to miało znaczenie, że obecnie kobiety uzyskały po raz pierwszy prawo zasiadania w gronie sędziów przysięgłych, którzy przyznawać będą nagrody wystawcom. Z tego przeto względu, a również z powodu, że trudno byłoby rozgraniczyć bezstronnie wytwórczość płci obu, tem bardziej, iż w wielu gałęziach przemysłu usiłowania ich stykają się blisko lub równoległe się rozwijają, postanowiono, że okazy przemysłu, czy to wyłącznie niewieściego, czy też przy współpracownictwie z mężczyznami wykonywanego, mają być rozmieszczone po różnych budynkach wystawy, wedle swego rodzaju. Sam zaś pałac kobiet będzie poświęcony wyłącznie wytwórczości niewieściej, gdzie nasamprzód wszelkie wewnętrzne ozdoby i upiększenia sal będą kobiecą ręką wykonane i gdzie powtórnie zgromadzone być mają wyborowe okazy pracy kobiecej, a obok nich pomieszczone, o ile na to miejsce pozwoli, duplikaty lepszych wyrobów, porożrzucanych po innych wydziałach.

Pałac kobiet, 400 stóp frontu i 200 głębi mający, zawiera wewnątrz centralną halę, oświetloną z góry przez dach szklany i otoczoną zgrabnymi arkadami na dwa piętra, o bogato modelowanych filarach. W tej hali znajdują też miejsce malowidła na ścianach *al fresco*, oraz schody i balustrady z drzewa rzeźbione, a wszystko to wykonane ręką kobiecą. Na wewnętrznej zaś framudze staną piękne Karjatydy, nad którymi pracuje obecnie panna Enida Yandall z Louisville w Kentucky. Dokoła dachu biegnie terasa, która będzie unajona zielenią i kwiatami i zład słiczny będzie się miało widok na laguny i budowle wystawy.

Na parterze u wejścia mieścić się będzie biuro informacyjne dla kobiet, dalej wydział mamek i piastunek (*nursery*) z najdoskonalszymi wynalazkami do pielęgnowania niemowląt, zatem model ochronki i szkolki dziecięcej (*kindergarten*) według metody freblowskiej, wreszcie infirmerja, czyli stacja ratunkowa dla kobiet, któreby zasłabły. Tu także będzie model kuchni i gospodarstwa domowego, według najpraktyczniejszych systemów urządzony.

Wreszcie będą tu zbiory etnologiczne pracy kobiet w wiekach minionych, biblioteka dzieł, przez kobiety napisanych, i graficzne opisy wszelkich zakładów naukowych, leczniczych, filantropijnych, przez kobiety prowadzonych lub dla nich specjalnie przeznaczonych. Kobiety całego świata proszone są o nadesłanie tu swoich utworów i danych statystycznych. Gwiazdy naszej literatury nie omieszkają, ufam, nadesłać także prac swoich.

Na drugim piętrze pałacu będą galerie okazów, sale zebrań, prelekcji, komitetów, wytwornie urządzonych, tudzież specjalne biuro dla kobiet dziennikarek pod kierownictwem pani N. H. Banks, która dziś już zarządza działem prasy przy wydziale kobiet.

Dzięki działalności, rozwiniętej przez panią Palmer, dzięki podródom, podjętym przez nią do Europy, i rozległej korespondencji ze znakomościami świata całego, zainteresowanie się wydziałem kobiet jest powszechne. Dla współdziałania mu komitety kobiece zostały urzędownie ustanowione w wielu państwach, jak np. w Rosji komitet, złożony z pań: Wysniogradzkiej, Naryszkinoj i Koczubejowej. Należy teraz do dobrego tonu między *haute volée* Europy zapisać się do tych komitetów, popierających zadania wydziału kobiecego w Chicago.

Do współdziałających w tym celu znakomości niewieściej w Ameryce należą: Marja Harrison, synowa prezydenta rzeczypospolitej; p. Lucja Stone, agitująca za wyjednanie dla kobiet prawa głosu przy wyborach politycznych; panna Franciszka Willard, która wspólnie z lady Somerset stoi na czele kobiecego stowarzyszenia wstrzemięliwości po obu stronach Atlantyku. Prezesostwo angielskiego komitetu dam objęła starsza córka królowej Wiktorji, księżna Chrystianowa Szlezwig-Holsztein, a pomagają jej głównie: głośna baronowa Burdett-Coutts i hrabina Aberdeen. Biast swojej matki rzeźbi na wystawie margrabina Lorne.

W innych krajach Europy odznaczają się działalnością: p. Koechlin-Schwartz, prezydentka związku kobiet we Francji; berlińska filantropka, p. Lina Morgenstern; znana szwedzka pisarka, p. Rozalja Olivecrona, i autorka z Amsterdamu, panna Bosch Kemper. Królowa Włoch, Małgorzata, obiecała przysłać swój słynny zbiór drogocennych koronek. Królowa wysp Sandwichskich, Lilinokalani, dała znać reskryptem, że nadesłanie ciekawą kolekcję muszli i wyrobów kobiecych z Oceanji.

Słowem, kobiety świata całego, zelektryzowane entuzjazmem amerykanek, sadzą się i siłą, aby stanąć na wysokości chwili i aby złożyć poważne dowody, iż kobieta zdolna jest do wytwórczej pracy, i że plody jej geniuszu ważny stanowią przyczynek do dziejów cywilizacji. Niema wątplenia, że usiłowania te nie pozostaną bezpłodne, i że ujawnione przez wydział kobiet dotychczasowe zdobycze płci pięknej, tudzież ożywiające ją nowe prądy staną się potężną dźwignią postępu i otworzą kobiecie nowe niespodziewane drogi. A jest to tem prawdopodobniejsze, że pod umiejętnym kierownictwem pani Palmer wydział kobiet niewątpliwie uniknie wszystkiego, co traci ekstrawagancją i zamknie się w ramach, nakreślonych niewieście przez samą przyrodę. Tych krótkowidzów, co dziś już starają się wydział ten przez trywialne drwinki ośmieszyć, spotka zasłużona w końcu konfuzja.

Któregoś poniedziałku, wracając z popołudniowego przyjęcia (*five o'clock*) u pani Palmer, szedłem w towarzystwie dam przez cieniste aleje Lincoln Parku i rozmawiałem o zbiorach bibelotów i obrazach szkoły francuskiej, które zdobią apartamenty prezydentki w jej pysznej rezydencji nad jeziorem Michigan; gdy zniemacka uprzejma pani Banks, wymieniona już wyżej, proponuje mi, że mnie wprowadzi do Papyrus Club, który tem się odznacza, że należą do niego zarówno mężczyźni, jak kobiety, ale ażeby członkiem jego zostać, trzeba być koniecznie autorem. Nie chcąc tracić na opinii, wyznałem, że odpowiadam temu warunkowi.

Przy drugiej przeto wizycie do tego klubu, składam na stole opuskuł mojego pióra, odnaleziony przypadkiem na dnie kuferka, z powierzchownego wyglądu dość pokazywał tomik stanowiący. Tytułu tu nie wymienię, nie chcąc przeszkadzać by potomność z taką obojętnością zachowała się względem moich utworów, z jaką społeczeństwo je przyjęło. Dość, że klubowcy po naradzie oznajmili mi, że będę pasowany na członka. Ogarnął mnie pewien niepokój, któremu folgując, rzuciłem nieśmiało zapytanie, czy zwyciężaj każe, aby nowoprzybyły przeczytał dzieła innych członków i czy oni mu się w tej mierze wywzajemniają. — Bynajmniej — odpowiedziano mi — żaden z nas nigdy z zasady nie czyta dzieł swoich przyjaciół.

Oświadczenie to uspokoiło mnie nieco, i sam w mocnem trwam postanowieniu nieuchybienia zwyczajowi. Jednak do klubu nie uczęszczam. Trawi mnie zawsze obawa, ażeby który z członków klubu nie sprobował zapoznać się z treścią opuskułku mojego.

Pomian.

ECHA LETNIE.

(Korespondencja własna Kurjera warszawskiego.)

Ślawinek, w sierpniu.

Ślawinek jest jednym z dowodów wymownych, w jaki sposób obchodzimy się z darami natury, która wyposażała nas wcale szczerze; jest on też przykładem, jak czynić nie należy, skoro chcemy zdrowowisko rozszerzyć i na odpowiedniej postawić się stopie.

Bo wyobraźcie sobie miejscowość, oddaloną od Lublina zaledwie o cztery wiorsty, niepozabawioną żadnymi krajozrazami, dość obszerną, posiadającą dwa obfite źródła żelaziste dość mocne, mocniejsze od wielu uczęszczanych zagranicznych, dodaje, że własności lecznicze wód tutejszych znane już są od lat blisko 60-tych, a z pewnością każdy z was nie omieszkają przypuścić, iż stoi tu już zakład dobrze urządzony, z pięknie ocembrowanymi źródłami, z dobrą łazienkami, z hotelem, kursalem, parkiem i t. p. urządzaniami kąpielowemi; przypuszczacie, że jest tu, co najmniej, jeden lekarz, który leczyć będzie własności źródeł stosując je do licznych chorób, boć przecie tych ostatnich zbraknąć nie powinno, skoro tyle kobiet bezkrwistych widzimy choćby tylko na ulicach syreniego grodu.

Zdziwicie się więc zapewne, skoro wam powiem, iż nie z tego wszystkiego niema w Ślawinku.

Wjeżdżacie z sobą i zamiast licznych willi, jak w niedalekim Nałęczowie, spostrzegacie zwykłą karczmę wiejską, a pod nią omnibus lubelski czekający na gości kąpielowych z wybranego plemienia, którzy, mieszkając w Lublinie, zdążają tu do kąpeli; czasem zabłąka się dorożka lubelska, która czeka na zwabionego pochwałami lublinian turystę. Idziesz dalej i odrazu wpada ci w oczy dom kąpielowy, ot taki, jakich wiele spotkać można w pierwszej lepszej miejscinie. Drewniany ten domek mieści aż 14 łazienek, z tych połowę prawie z drewnianymi wannami, tak czystymi, jak publiczność, która z nich korzysta.

Wodę ze źródła gotuje się w kotle, przez co gaz cały ułatnia się wraz ze skutecznością wody, która w wannie bynajmniej nie ma tego krystalicznego wyglądu, co np. w Krynicy lub w Żegiestowie, ale podobna jest raczej do rdzawego błota.

Tuż przy domu kąpielowym, tak starannie utrzymanym, widzisz sadzawkę, oczyszczaną zapewne lat kilkanaście temu, porośłą bujną roślinnością wodną. Opodal masz restaurację, kilka domków, a na pagórku, zład rozciąga się ładny na okolicę widok, willę w stylu szwajcarskim, zwaną na Urwisku. Po za nią mamy park niewielki, łączący się z ogrodem owocowym i lasiem sosnowym, i oto wszystko.

Lekarza w zakładzie niema, był tu przed czterema laty lekarz bardzo sumienny, który usiłował rozwinąć Ślawinek, jako zakład kuracyjny, ale musiał porzucić swoje piękne projekty, których urzeczywistnić nie mógł z winy zarządu. Odtąd zakład obywateli się bez lekarza, stracił więc zupełnie cechy kuracyjne.

Codziennie przyjeżdża z Lublina kilkanaście osób omnibusem, biorąc kąpiel i wyjeżdżają do miasta. O picciu wody, zawierającej znaczny procent żelaza, nikt nie myśli.

W samym Ślawinku mieszka kilkanaście rodzin, które jednak żadnej kuracji nie prowadzą i jedynie letni odpoczynek w ładnej tej choć opuszczonej miejscowości mają na względzie.

Tak więc zakład chylił się do coraz większego upadku i nieomal dziś już jako zakład może być wykreślony z liczby zdrojowisk, za kilka lat zniknie też pewno faktycznie, jeżeli właściciel nie przedsięwzięnie odpowiednich środków.

A szkoda zakładu, położonego w bliskości 3-go z rzędu miasta w Królestwie, uposażonego obficie przez naturę, szkoda tych skarbów, jakie natura mu nadała.

Toć bogactw takich marnować się nie godzi, cierpi na tem ogólny dobrobyt kraju. Właściciel obecny dowiódł, iż sam zdziałać nic nie może; brak mu chęci czy kapitału, nie nasza to rzecz rozstrząsać, ale to napewno rzec możemy, że przy stosunkowo niezbyt nawet znacznym kapitale dałoby się zdroje tutejsze należycie wyzyskać.

Pierwszym warunkiem jest nabycie terytorjum zakładu i zaproszenie do udziału lekarzy, którzy udzieliliby wskazówek, jak zakład urządzić.

Na dalszym planie postawić należy reklamowanie źródeł, które na to w zupełności zasługują. W sąsiednich nam Niemczech mamy setki zdrojowisk wyrosłych tą reklamą, nawet bez żadnej własności leczniczej, czemużby u nas reklama godziwa nie miała oddać usługi?

Publiczność dziś nie unika już zdrojów krajowych, chętnie się do nich udaje, ma jednak prawo za swoje pieniądze znaleźć odpowiednie urządzenia.

Zdarzało mi się słyszeć, iż bliskość Nałęczowa szkodzi Ślawinkowi, z gruntu to błędne mniemanie. Nałęczów, mimo że posiada również źródła żelaziste, nie rozwija się w tym kierunku, głównie wsławiwszy się jako zakład wodolecniczy. Ślawinek więc mógłby zostać zakładem li tylko leczącym wodami żelazistymi i na tem polu jako jedyny w całym kraju rozwinąć się znakomicie.

Czas już wreszcie pomyśleć o tem i zabrać się do dzieła.

Dr. J. Z

Cudowny przywilej.

Tłumne sierpniowe pielgrzymki do Lourdes i napływające z miejscowości tej wjeżdżi o cudownych uleczeniach nasuwają na pamięć przedwiekowe podanie o cudownym również przywileju królów francuskich, mocą którego przez nakładanie rąk posiadali zdolność leczenia skrofutów.

Zdolność ta występować miała najsilniej bezpośrednio po koronacji, a więc po namaszczeniu kościelnem, koronacyjne zatem uroczystości połączone bywały zawsze z aktem tłumnego leczenia.

Oczywiście, zdarzały też się wypadki skutecznej kuracji; między innymi, zdaniem kronikarza Guiberta Nogent, dokonywał ich w 1060-ym r. Filip I-szy.

Wedle niektórych dziejopisów, dar cudownego leczenia przekazał św. Marcul synom Kłodwiga, choć nie wspominają o tem kroniki ani Merowingów, ani Karlowingów. Prawdopodobnie podanie sięga czasów Roberta Pobożnego, który w pokorze ducha pielęgnował sam i leczył dotkniętych skrofami; cudowny przywilej stał się następnie jednym z najcenniejszych klejnotów korony francuskiej.

Mathieu Paris wspomina o wyleczeniach, dokonanych przez Ludwika św.; Raul de Presles o kuracjach, prowadzonych przez Karola V-go, zaś Etienne de Conti opisuje ceremonjał zachowywany za Karola VI-go. Król przystępował najpierw do komunji św., poczem wodą zmywał rany skroficznie chorych.

Karol VIII-my w czasie pobytu swego w Rzymie dokonywał również cudownych uleceń, i to w obecności Papieża Aleksandra Borgia.

Ludwik XII-ty i Franciszek I-szy ograniczali się na dotykaniu ręką chorych, poczem obdarowanych oddawali pod opiekę lekarską. W jednym tylko roku (1529/30) stawilo się przed Franciszkiem I-ym 1,806 chorych.

Pod panowaniem Karola IX-go napływ osób dotkniętych skrofami do takich doszedł rozmiar, że król pe-

wnemu hiszpanowi, rodem z Kordowy, nazwiskiem Jakub Mojon, udzielił przywileju na urządzenie dla nich osobnego szpitala.

O Ludwiku XIII-ym mawiano, że odstąpiwszy wszelkich praw królewskich kardynałowi Richelieu, dla siebie zachował jeno przywilej leczenia skrofulicznych.

Ludwik XIV-ty w dniu koronacji odprawił 2,000 chorych i określił ceremoniał na przyszłość. Chorych dopuszczano do króla po uprzednich oględzinach lekarskich; w czasie samej ceremonii król na czołach ich kreślił znak krzyża św. i wymawiał słowa: „Król cię dotyka, Bóg niech cię wyleczy.” Zrazu przy każdym większym święcie, ilekroć król przystępował do komunji św., powtarzano ceremonję leczenia skrofulicznych, później ograniczono się wyłącznie do dnia imienin królewskich, 25-ty sierpnia.

Królowie angielscy utrzymywali, iż ten sam posiadają przywilej, spływający na nich z osoby Edwarda Wyznawcy, obdarzonego nim łaską nieba. Później wszakże stawiono monarchom Anglii zarzut, iż moc cudownego leczenia przywiązana była li tylko do potomków Edwarda, nie zaś, jak we Francji, do samej korony. Jakub II-gi jednak zachowywał stary obyczaj, a nawet bawiąc na wygnaniu w St. Germain, leczył chorych dotykaniem rąk, z mniejszym wszakże podobno od Ludwika XIV-go skutkiem.

Revolucja i temu przywilejowi położyła koniec; Napoleon I-szy nie odważył się go wskrzesić. Ludwik XVIII-ty, sam skrofuliczny, zaniechał go również, nie sceptycyzmem jednak do tego wiedziony, ale ponieważ nie był koronowanym, a więc i namaszczone. Karol X-ty, uroczyste przyozdobiony koroną, przywrócił dawny obyczaj; w dniu koronacji w uroczystym pochodzie udał się do szpitala św. Marcul'a i tu dotykał kolejną 121 chorych. Ta sama ceremonia powtarzała się w dzień św. Ludwika w latach: 1826, 1827, 1828 i 1829-ym po raz ostatni, lipcowa bowiem rewolucja wytrąciła berło z rąk Karola przed dniem imienin królewskich.

Mieszcząca monarchja Orleanów, jak i później Napoleon III-ci nie korzystali nigdy z przywileju, dziś już w rejestrze wspomnień dziejowych zapisanego. (==)

Od administracji.

Z powodu kończącego się kwartału uprzejmie prosimy sz. prenumeratorów o wczesne nadsyłanie przedpłaty na kwartał następny, od tego powiem zależy regularny odbiór naszego piśma.

Dla uniknięcia nieporozumień, uprzedzamy szanow. prenumeratorów miejscowych „Kurjera”, iż przedpłata na ręce roznościcieli może być wnoszona jedynie za kwitem sznurowym, pieczęcią administracji opatrzoną, w przeciwnym bowiem razie za wpływ pieniędzy odpowiadać nie możemy.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

= *Petersb. wiad.* donoszą, iż w radzie państwa podczas sesji jesiennej czytana będzie nowa ustawa, dotycząca zawiadywania drogami komunikacyjnymi wodnymi i lądowymi.

= Według informacji dzienników petersburskich, w komitecie ministrów ma być niebawem rozpatrywany projekt ministerjów: spraw wewnętrznych i sprawiedliwości o ściślejszym przestrzeganiu w praktyce prawa z d. 15-go maja 1882-go r., zabraniającego żydom nabywania własności nieruchomości, zawierania kontraktów dzierżawnych i zarządzania nieruchomościami po za obrębem miast i miasteczek.

= *Mosk. wiad.* przytaczają szczegóły uchwały komitetu taryfowego w sprawie taryf od cukru. Uchwały te są następujące: 1) Taryfy obliczane być mają według następujących szematów: dla mączki cukrowej: przy odległości 954 w. po $\frac{1}{18}$ kop. od puda i wiorsty z przyjętymi ulgami (po nad 200 w. potrąca się 10%, po nad 500 w. — 15%), do 1,500 w. dodaje się do poprzedniej stawki po $\frac{1}{50}$ kop., do 2,000 w. dodaje się jeszcze po $\frac{1}{80}$ k., a wreszcie od 2,000 w. znów po $\frac{1}{100}$ k. za każdą wiorstę; dla rafinady przy odległości 160 w. po $\frac{1}{12}$ kop. od puda i wiorsty; do 400 w. nadto po $\frac{1}{20}$ k. za każdą nową wiorstę, wyżej zaś według taryf dla mączki cukrowej. 2) Taryfy do Jarosławia obliczają się według szematu, a do Saratowa o 5 kop. taniej. 3) Taryfy za Wołgę obliczają się tak, jak do Saratowa. 4) Taryfy z Moskwy do Jarosławia i Niżnego Nowogrodu obliczane być mają dla rafinady według szematu dla mączki cukrowej. 5) Wobec podania kolei żelaznych w Królestwie Polskiem i konieczności zastosowania niższej taryfy od przewo-

zu rafinady w obrębie Królestwa, postanowiono zastosować w tym razie taryfy według szematu dla mączki cukrowej. Oprócz tego, dla tych samych kolei, przy przewożeniu transportów do Petersburga, przyjęto taryfy, obliczone według szematu do Libawy z dodaniem 8 kop. (średniego frachtu od Libawy do Petersburga). Z drugiej strony podanie kolei moskiewsko-brzeskiej w sprawie obniżenia taryf od Warszawy do Moskwy postanowiono odrzucić. 6) Kwestję taryf od cukru, przeznaczonego na wywóz za granicę, pozostawiono otwartą do przejrzania tych taryf. Tymczasem taryfy do Grajewa i Mławy pozostawiono bez zmiany. 7) Oprócz wymienionych powyżej wyjątków, wszelkie inne mogą być przyjęte tylko na zasadzie należycie wymotywowanych podań interesowanych kolei. 8) Przytoczony poprzednio szemat zastosowany być ma wyłącznie do transportów wagonowych. Dla transportów, obliczanych w pudach, przyjęto szemat: $\frac{1}{12}$ k. dla rafinady i $\frac{1}{18}$ k. dla mączki cukrowej (w Królestwie Polskiem również $\frac{1}{18}$ kop. i dla rafinady). 9) W transportach wagonowych wolno umieszczać w jednym wagonie rafinadę i mączkę cukrową. 10) Wreszcie, jako termin wprowadzenia w życie nowych taryf, przyjęto d. 13-ty sierpnia r. b.

= Główne punkty ogłoszonych w tych dniach przepisów o przewozie ptactwa i mniejszych zwierząt kolejami żelaznymi są następujące. Transporty tego rodzaju mogą być przewożone i pociągami pasażerskimi. Przewodnik jedzie kl. III-ci. W pociągach o małej szybkości przy transportach, o których mowa, przyjęto do obliczania terminu dostawy szybkość 200 w. na dobie. Żywe transporty odebrane być winny w ciągu 48-miu godzin, w przeciwnym bowiem razie ulegają sprzedaży przez licytację.

= Dzienniki petersburskie donoszą, iż w drugiej połowie listopada lub w grudniu odbędzie się w Petersburgu zjazd przedstawicieli towarzystw żeglugi rzecznej.

= Dzienniki petersburskie przypominają, że z rozporządzenia departamentu lekarskiego odtąd wzbronione jest surowo pakowanie herbaty w papier ołowiany, łatwo utleniający się i szkodliwy dla zdrowia konsumentów.

= *Wiernik finans. i prom.* pomieszcza rozporządzenie w sprawie przedłużenia koncesji Towarzystwa fabryki cukru Sitkowiec (pow. lipowiecki, gub. kijowska), założonego w r. 1866-ym, do dnia 13-go kwietnia 1900-go r.

= Rada miejska dobroczynności publicznej pomiędzy innemi środkami ostrożności zatwierdziła świeżo ułożoną dla służby sanitarnej oddziałów i baraków cholerycznych następującą instrukcję: w oddziałach i barakach cholerycznych przy szpitalach służba tak żeńska, jak męzka podzieloną ma być na dzienną i nocną, licząc noc od godz. 8-jej wieczorem do 6-jej rano. Oprócz ogólnej służby, każdy oddział choleryczny posiadać ma osobnego dezynfektora, którego obowiązkiem będzie prowadzenie stałej dezynfekcji, oraz uprzątnięcie i niszczenie wszelkich wydzielin chorych. Służba tak żeńska, jak męzka przy spełnianiu obowiązków posiadać ma białe, płócienne ubranie, zmieniane codziennie, przyczem obowiązana jest po kilkakrotnie na dzień obmywać ręce wodą karbolową i zwilżać nią całe ubranie. Do zamiatania sal używane być winny szczotki, dobrze zmaczane w wodzie karbolowej, a wszelkie miejsca po wydzielinach chorych, wycierane do sucha, mają być następnie zmywane roztworem mydła z karbolem. Wszelkie naczynia, przeznaczone na potrzeby chorych, po każdym użyciu mają być wymywane 5-procentowym roztworem kwasu karbolowego. O sposobie przenoszenia chorych z domów lub z miasta do oddziałów, a zarazem ich lokowaniu i wypisywaniu decyduje starszy lekarz szpitalny. Wreszcie przy wynoszeniu zwłok zmarłych używane być mają prześcieradła, zmaczane w 5-procentowym kwasie karbolowym lub odpowiednio przygotowanym sublimacie.

= Według projektu na r. p. etatu osobowego na kolei wiedeńskiej, pomiędzy innemi projektowanemi podwyżkami, etat wydziału mechanicznego, z powodu znacznego zwiększenia taboru ruchomego, a tem samem zwiększenia się czynności, podwyższony ma być o rs. 10,000 rocznie.

= *Warsz. Dniwn.* zamieszcza następujący biuletyn o przebiegu epidemii w gub. lubelskiej: W d. 11-ym b. m. w Lublinie zachorowało 70 osób, wyzdrowiało 14, zmarło 21, pozostało chorych 222; w powiecie lubelskim zachorowała 1 osoba, wyzdrowiała 1, zmarło 0, pozostało chorych 13; w Łęcznej zachorowało osób 11, wyzdrowiało 2, zmarło 3, pozostało chorych 35; w d. 12-ym b. m. w Lublinie zachorowało 70 osób, wyzdrowiało 35, zmarło 27, pozostało chorych 230; w powiecie zachorowała 1 osoba, wyzdrowiała 4, zmarła 1, pozostało chorych 9;

w Łęcznej zachorowało osób 18, wyzdrowiało 6, zmarło 7, pozostało chorych 40.

= W dzisiejszej *Gaz. polic.* zamieszczono, co następuje: „Ze względu na nadchodzącą dżdżystą porę jesienną i zbliżającą się zimę polecam komisarzom cyrkulowym zobowiązać trudniących się procederem dorożkarskim, aby bezzwłocznie postarali się o uprządkowanie sani i ciepłej odzieży dla powożących, uprzedzając ich, że odtąd do przykrywania nóg furmanom, z wyjątkiem der koloru skóry wielbłądziej lub z sukna, branego na kaptury wojskowe, żadnych innych okryć kolorowych używać niewolno; saniom, których stangreci nie będą mieli takich der, wzbronione będzie kursowanie po mieście. Nadto nadmieniam, że dla zaoszczędzenia liberji podcezas deszczu dozwolone jest stangretom używanie na wierzch płaszczy z materiału nieprzemakalnego, który się okazał bardzo praktycznym.”

= W dalszym ciągu dokonywanych rewizyj sanitarnych znaleziono, jak donosi *Gaz. polic.*, następujące nieporządki w obrębie cyrkulu jerozolimskiego: 1) przy ul. Prostej pod nr. 1-ym mieszkanie stróża w suterenie wilgotnej, pod nr. 4-ym źle utrzymane ustępy i komórki niedezynfekowane, pod nr. 33-im dół ustępowy nieoczyszczony; pod nr. 34-ym schody i kurytarze należy wyrestaurować, wiele mieszkań utrzymanych nieczysto, brak dezynfekcji; ustępy nieporządnie utrzymywane i brak dezynfekcji w domach pod nr. nr. 38, 41, 43, 45, 52, 53, 63; na rogu Prostej i Żelaznej wprost domu pod nr. 22-im na chodniku obok parkanu jest miejsce ogrodzone, gdzie zwalone są śmiecie i różne nieczystości; miejsce to należy oczyścić i zdezynfekować; 2) przy ul. Łuckiej znaleziono nieporządki pod nr. nr. 4, 6, 7 i 29, a szczególnie w domu pod nr. 13-ym, gdzie ustęp przepelniony wcale nie jest dezynfekowany, a wszystkie zabudowania drewniane strasznie są zanieczyszczone; 3) przy ul. Wroniej nad domami pod nr.: 32, 34, 36, 37, 39, należy rozciągnąć baczny dozór sanitarny, a szczególnie pod nr. 23-im, gdzie znajduje się rynsztok ze stojącymi nieczystościami, a te przy większym deszczu przedostają się do najbliższego mieszkania; 4) przy ul. Pańskiej: w najgorszych warunkach sanitarnych znajdują się domy pod nr.: 2, 13, 10, 12, 17, 19, 21, 23, 25, 26, 30, 36, 40, 50, 52, 54, 39, 41, 53, 59, 63, 64, 80, 82, 90, 111, 107, 109 i 116; dom pod nr. 46-ym tak wiele pozostawia do życzenia nie tylko pod względem sanitarnym lecz i budowlanym, że winien być zrewidowany przez specjalną komisję, którą komisarz zwoła bezpośrednio od siebie; 5) przy ul. Miedzianej pod nr.: 7, 11 i 14-ym domy, przy znacznej liczbie lokatorów, znajdują się w złych warunkach, dół ustępowy i śmietnik nie są dezynfekowane sklep z produktami spożywczymi i kawiarnia pod nr. 14-ym utrzymywane są nader nieporządnie. Zwracając na to wszystko uwagę miejscowego komisarza oraz jego pomocników, p. oberpolicmajster poleca przedsięwziąć stosowne środki prawne w celu bezzwłocznego usunięcia wszelkich niewłaściwości.”

= Jenerałny konsul rzeczypospolitej francuskiej, Henryk Boyard, w dniu wczorajszym wyjechał do Teresina.

= Z teatru.

* Dzisiaj w teatrze Wielkim „Faust” (występ pani Stromfeld-Klamrzuńskiej), w teatrze Letnim „Ubogie lvice”, a w Nowym „Dziecko szczęścia”.

* Jutro przedstawiony będzie w teatrze Letnim balet „Pan Twardowski”.

* W teatrze Letnim wznowiona zostanie jutro komedja Feuillet'a „Miłość ubogiego młodzieńca” z udziałem debutantek panien: Horwatówny i Szymanowskiej.

* Teatr Nowy daje jutro po raz 23-ci „Lirniczkę z Sabaudji” z panną Babińską.

* W operze przygotowują na sobotę wznowienie „Romea i Julji” Gounoda.

W partji Julji usłyszymy panią Stromfeld-Klamrzuńską, Romea odspiewa p. Stelle.

* Na repertuar teatru Nowego wprowadzona będzie wkrótce czteroaktowa krotoczwila Leona Gaudillota „Hulaka”, grana w Paryżu z górą 200 razy z rzędu.

* Wczorajszego wieczora znajdowało się na przedstawieniach osób w teatrach: Letnim 356, Nowym 316; w teatrzykach ogródkowych: Belle-vue 89, w Eldorado 44, w Wodewilu 196; na koncercie w Dolinie szwajcarskiej 52.

= Z teatrzyków.

Zakończony z dniem wczorajszym sezon ogródkowy rozbiła liczną drużynę aktorską, z której cześć znaczna na zimowe leże pod przewodem p. Kamińskiego podąży do Petersburga, gdzie z d. 9-ym października rozpocznie szereg przedstawień polskich, powtarzać się mających po dzień 12-ty lutego r. p. t. j. do Wielkiego postu.

Personel nowej trupy składają panie: Morska, Szymborska, Bednarzewska, Solska, Pułniewska

Bartoszewski, Komorowski, Pichorówna i Lubońska, oraz pp.: Gloger, Popławski, Kamiński, Szymborski, Roland, Karpowicz, Puchniewski, Gorzkowski, Bartoszewski, Morozowicz, Kisielewski, Mielnicki i Wysocki.

Pierwsze przedstawienia wypełnią kolejno: „Jowialski”, „Bawidelko” i „Teść”.

Nowe towarzystwo wyjeżdża do Petersburga dnia 18-go b. m.

Powodzenia!

== Środowy

Jutrzejszy koncert symfoniczny orkiestry kasselskiej Bullerjahnna mieści w swoim programie symfonię Raffi „W lesie”.

Oprócz tego orkiestra odegra utwory Beethovena, Mendelschona, Wagnera, Saint-Saënsa i innych.

Są to już ostatnie koncerty, sezon bowiem dobiega do końca.

== Wyzysk

Trzykrotnie zapowiadane widowiska balonowe panny Janiny Majewskiej nie można inaczej nazwać, jak tylko wyzyskiem łatwowiernej publiczności.

Kiedy pierwszy i drugi raz wzlot się nie odbył, można było znaleźć przyczynę w niepogodzie, lecz onegdaj, w niedzielę, „spadochronistka” cofnęła się przed popisem bez żadnego, dostatecznie umotywowanego powodu.

Z górą 3,000 zawiedzionych osób zażądało nareszcie zwrotu pieniędzy, lecz okazało się, że kasjera już niema; wszystkim oznajmiono, aby nazajutrz, t. j. w poniedziałek, pofatygowali się z biletami na pole mokotowskie po odbiór wniesionej opłaty.

Naturalnie, że prawie nikt nie chciał tracić czasu i odbywać dalekiej drogi; więc przedsiębiorca widowiska kilkaset rubli zatrzymał dla siebie.

Jest to więc zwykły wyzysk, kwalifikujący się przed kratki sądowe.

== Rozszerzenie miasta.

Kwestja rozszerzenia Warszawy w kierunku zachodnim znów weszła na porządek dzienny.

Według wiadomości, zasięgniętych z dobrego źródła, jest ona usilnie popierana przez p. Kniżewicza, właściciela posesyi pod nrami 97 i 99 przy ul. Lesno.

Ostatnio ułożony projekt obejmuje następujące terytoria: folwark Czyste z parkiem i fabryką gazową, oraz część wsi czynszowych: Czyste, Wola, Sadurka i Kolo.

W dalszym ciągu na planie zamierzonego przyłączenia do miasta znajdujemy cmentarze: powązkowski (nowy), mahometński, część miasteczka Powązki z olbrzymią osadą Wągajstra i część dawnej wsi Półków, na której gruntach rozciągają się obecnie powązkowskie pola wojskowe.

Właściciele posesyi i gruntów w powyżej wymienionych miejscowościach nie stawiają żadnych przeszkód co do należenia do miasta i kwestja ta niewątpliwie z wiosną r. p. będzie już rozstrzygnięta.

== Kasa zabezpieczenia.

Po zdecydowanej likwidacji kasy zjednoczenia urzędników i oficyalistów kolei wiedeńskiej, a jednocześnie wprowadzeniu z dniem 13-ym stycznia r. p. nowej, normalnej kasy emerytalnej, całą służbę obowiązującą, egzystującą przy warsztatach mechanicznych kasa zabezpieczenia rzemieślników i robotników warsztatowych będzie również zlikwidowana, wkłady zaś zwrócone zostaną uczestnikom w całości, z procentami składanymi.

Podług nowej ustawy, do kasy normalnej emerytalnej, na równi ze służbą etatową, należąc będą rzemieślnicy i robotnicy warsztatowi, którym od zarobków lub płac dziennych potrącać będzie 6% na zabezpieczenie emerytury.

== Żegluga.

Coraz gorzej wiedzie się żegludze osobowej na Wiśle; przymusowe przystanki na mieliznach trwają niejednokrotnie i po kilka godzin.

Psucie się parowców jest na porządku dziennym.

Znaczenie uszkodzeniu uległ parowiec „Polka” żeglugi Stanisława Górnickiego; złamanie się wału w maszynie unieruchomiło parowiec ten na trzy tygodnie.

Z tego też powodu wzmiankowana powyżej firma żegluga parowej zmuszona została zawiesić kursy kurjerskie popołudniowe pomiędzy Warszawą a Płockiem.

== Powrót.

Przez wczoraj i dziś na stacjach kolejowych: Jabłonna, Otwock, Pruszków, Grodzisk i Brwinów można widzieć stopy mebli, pak, tłumoków i t. p.

Te letnicy zaczynają gromadnie ściagać z wille-giatur na zimowe leże.

Nie jest to wszakże ruch ogólny, albowiem z powodu rozpoczęcia lekcyj w szkołach dopiero d. 21-go b. m. wiele rodzin jeszcze o cały tydzień opóźnia powrót.

== Stare masło.

Jeden z lekarzy zwraca za naszym pośrednictwem

uwagę na szkodliwość starego, zjeleźłego i gorzkiego masła, jakie prawie we wszystkich drugorzędnych jadłodajniach bywa do przyrządzania potraw używane.

Nie chodzi tu już o sztuczne masło, z tłuszczów zwierzęcych chemicznie wyrabiane, lecz o zwykłe krowie masło, przechowywane po całych miesiącach i z dalszych stron pod nazwą litewskiego sprowadzane.

Masło to z czasem gorzknie, psuje się i mieści w sobie substancje bezwarunkowo dla zdrowia szkodliwe.

Znaczny procent chorujących na katar żołądka zawdzięcza tę chorobę właśnie owemu masłu.

Byłoby więc rzeczą pożądaną, aby przy rewizjach w restauracjach, zwracano szczególną uwagę na jakość masła, używanego do potraw, i stare, gorzkie należy bezwarunkowo konfiskować.

== Rozwiane złudzenie.

Od paru lat budziła wielkie zainteresowanie wiadomość o milionowym spadku po bankierze Martinim w San Francisco, a właściwie Josku Hurwitzu, niegdyś mieszkańcu gubernji wileńskiej.

Ponieważ Hurwitz-Martini zmarł w stanie bezżennym i bez testamentu, więc liczni krewni z Wilna, Mińska, a nawet i z Warszawy, wystąpili z pretensjami do sukcesji, obliczonej według urzędowego potwierdzenia na 13 milionów dolarów.

Wielu z tych domniemyanych spadkobierców wydało nawet sporo grosza na pierwsze starania.

Tymczasem przed półrokiem nadeszła pierwsza wiadomość, że Hurwitz zostawił syna naturalnego, którego przed śmiercią przyznał.

Niechciano temu wierzyć i adwokat Kuźnicki, który w imieniu spadkobierców jeździł do San Francisco, wystąpił z zarzutem, że ów syn jest samozwańcem.

Inaczej wszakże zapatrywały się sądy miejscowe, albowiem teraz, w drodze urzędowej nadeszła smutna dla krewnych Hurwita nowina, że Paweł Jan Hurwitz-Martini został uznany za syna zmarłego bankiera i jako uniwersalny spadkobierca, majątek po ojcu w całości objął.

== Przy pracy.

W fabryce Hantkiego pod Nr 72-im przy ul. Twardej robotnik, Antoni Piątkowski, uległ zgnieceniu paleców u prawej ręki.

Na ul. Okopowej Feliks Braun, podnosząc przewrócony wóz, upadł i złamał nogę.

== Z ulicy.

Wczorajszego wieczora p. Karolina Suchecka, mieszkanka Łomży, jadąc z dworca kolei petersburskiej, wypadła przez własną nieuwagę z dorożki.

Oprócz złamania lewej ręki, pani S. zraniła się dotkliwie w głowę.

W przejeździe przez wał praski Antoni Drzyk, przewoźnik, upadł tak nieszczęśliwie, iż złamał prawą nogę.

== Z bieżyku.

W dniu wczorajszym p. Edward Tauer, przez czas lata zamieszkały w gminie Młociny, jak zwykle, jechał ku rogatom marymonskim na bieżyku.

W chwili omijania długiego szeregu wozów, pan T. uderzył o kamień, wskutek czego nastąpił dość gwałtowny upadek.

Pana T., ze złamaną nogą i ciężkim uszkodzeniem boku, odwieziono do mieszkania.

== W obłędzie.

Nocy wczorajszej Helena Bilczewska, żona robotnika kolejowego, zamieszkała na Pelcowiznie, dostała raptownego obłędu.

Kiedy Bilczewski powrócił do domu, zastał wszystkie sprzęty polamane, odzież, bieliznę i pościel podartą, wreszcie 13-letnią córkę Ludwikę leżącą bez zmysłów wskutek gwałtownego pobicia.

Obłąkana, ujrawszy męża, cisnęła w niego lampą.

Bilczewski doznał bolesnych poparzeń i ma skaleczoną twarz, lecz zdążył obłąkaną obezwładnić.

W kilka godzin później atak furji przeszedł zupełnie i Bilczewska nie pamiętała nawet, co się z nią działo.

== Awanturnicy.

Wczorajszego wieczora na Saskiej Kępie znajdowało się dość liczne towarzystwo, które miało dorożkami powrócić do miasta.

Dwie panie, nie chcąc oczekiwać zbyt długo, postanowiły wcześniej wyjechać.

Zaledwie jednak dorożka ruszyła z miejsca, gdy jacyś dwaj nieznajomi wskoczyli do powozu, oznajmiając, iż się doskonale pomieszcza.

Nieznajomi, pomimo protestu wystraszonych pań, zachowywali się w sposób brutalny, a nawet cyniczny.

Niebawem jednak zjawili się pomoc.

Awanturnicy wówczas uciekli, lecz obu przytrzymał.

Po sprawdzeniu osobistości: Teodora W. i Kazimierza S., jak się okazało, będących w stanie podchmieleńca, jako awanturników napastników, pociągnięto do odpowiedzialności sądowej.

+ Prezes sądu okręgowego piotrkowskiego zawiadomienia o zawakowaniu posady rejenta przy kancelarii hipotecznej sądu pokoju miasta Będzina w osadzie Żarkach. Egzaminu kandydatów odbyć się mają w wymienionym sadzie d. 11-go października.

+ Po wystawie.

Ogólna cyfra osób, które zwiedziły wystawę ogrodniczą w czasie całego jej trwania, 19,225 rozpada się na dzień w sposób następujący: pierwszego dnia wystawy zwiedziło ją 219 osób, drugiego 3,532, trzeciego 1,384, czwartego 1,517, piątego 1,087, szóste-

go 2,363, siódmego 1,294 osób dorosłych i 272 dzieci, ósmego 1,400 dorosłych i 247 dzieci, wreszcie w niedzielę z górą 6,000 osób.

Szkoda, że dopiero w ostatnich dniach kilku wystawców z innych działów zdecydowało się pomnożyć okazami swemi dział warzywnictwa, poprzednio przedstawiający się dość ubogo.

Wystawcami temi są pp. Brzozowski i Kabalski z pod Warszawy, oraz Weżyk z Beldowa.

Wszyscy trzej nadesłali dobór ładnych rzeczywiście warzyw, wśród których kapusta i pomidory prym trzymały.

Na wzmiankę zasługują również jeszcze wyroby kaflane, gliniane i garncarskie p. Rudolfa Scholtze z Łodzi, oraz tegoż majoliki marmurowe i posadzki, rozłożone na trawniku obok pawilonu prasy, a odznaczające się dobrem wypaleniem i ładnymi kształtami.

Odbieranie okazów i przedmiotów wystawowych potrwa z tydzień, kilka pawilonów prywatnych przeniesionych będzie w całości do parków właściwych.

+ Kupno dóbr.

W tych dniach dokonane zostało niezwykle w kronikach ziemiaństwa kupno dóbr.

Sprzedane zostały bardzo znaczne dobra ziemskie Gielgudyski z miastem Szaki, położone w północnym, najbardziej urodzajnym pasie gub. suwalskiej, a należące dotąd do Niemca, barona Franciszka de Kendell.

Dobra te obejmują przestrzeń 22,000 morgów, a w tem 9,000 morgów zupełnie urządzonych, wysoka wartość przedstawiającego lasu i składają się z 23 pięknie zabudowanych folwarków.

Gielgudyski słyną ze wspaniałej, iście książęcej rezydencji, z wzorowo prowadzonego gospodarstwa, z rasy bydła i pięknej stadniny angielskiej.

Za dobra te wraz z całym urządzeniem i inwentarzem zapłacono rs. 850,000.

Nabywcą, jak donosi Słowo, jest spółka ziemian, w której skład wchodzi pp. Jan Swida, Aleksander Boituc, Stefan Wereszczaka, Józef Montwill, dyrektor wileńskiego banku ziemskiego i Abdon Zan, radca komitetu Towarzystwa kredytowego ziemskiego.

Cały szacunek za dobra musiał być zapłacony gotówką, gdyż na inne warunki dotychczasowy właściciel zgodzić się nie chciał, a dobra pożyczki Towarzystwa nie posiadały.

Jest to pierwszy u nas wypadek łączenia się kilku ziemian celem kupna dóbr.

Nabywcę, jak twierdzą ogólnie, zrobili bardzo dobry interes, ponieważ za dobra, będące w kulturze bardzo wysokiej, zapłacili sumę stosunkowo niską.

Może dobry przykład zachęci do naśladowictwa.

+ Nowe towarzystwo.

W Kownie w dniu 5-ym b. m. odbyło się ogólne zgromadzenie świeżo zorganizowanego Towarzystwa zakupu i zbytu wszelkich produktów gospodarstwa rolnego.

Celem Towarzystwa jest przede wszystkim pomaganie rolnikom w tanim nabywaniu wszelkich narzędzi, nasion i w ogóle rzeczy, potrzebnych w gospodarstwie rolnem, a z drugiej strony ułatwienie im zbytu zboża i różnych produktów wiejskich.

Towarzystwo będzie usiłowało zbliżyć rolników do konsumentów, usuwając potrzebę uciekania się do pomocy pośredników, wyzyskujących tak pierwszych jak i drugich.

Ustawa Towarzystwa została już przez ministerjum dóbr zatwierdzona.

Do nowej instytucji przystąpiła już znaczna liczba ziemian z gub. kowieńskiej.

+ Echa odeskie.

Zapasy zboża w śpichrach odeskich zwiększają się ustawicznie i obecnie wynoszą już przeszło 7½ miliona pudów.

W r. b. do dnia 1-go sierpnia wywieziono też tylko 898,100 pudów zboża za granicę, gdy w r. z. w tym samym czasie 53,869,000 pudów.

Skutkiem upałów w Odesie uczuwać się daje ogromny brak paszy, do tego stopnia, że pud siana kosztuje obecnie już do 70 kop.

Jesienne wyścigi w Odesie rozpoczną się w dniu 14-ym i odbywać się będą co niedziela aż do d. 30-go października.

Na rogu ulic Derybasowskiej i Hawańskiej otwarto filię księgarni Józefa Zawadzkiego.

+ Katedra kielecka.

Katedra kielecka będzie odrestaurowana gruntownie i do brzo.

W tych dniach zawarto umowę z p. Strzałeckim z Warszawy, który podjął się odmalowania al fresco sklepień i ścian presbiterjum.

Główna nawa i boczne odmalowane zostaną gładko na kolor kamienny.

Okolo ozdobienia presbiterjum wkrótce zaczną pracować dziesięciu malarzy warszawskich.

Częściowa restauracja wnętrza katedry ma być ukończona w październiku, poczem świątynia będzie otwartą.

+ Echa prowincjonalne.

W Piotrkowie w d. 18-ym b. m. odbędzie się w ogrodzie „Konradów” zabawa wraz z tombolą na rzecz miejscowego Towarzystwa dobroczynności i straży ogniowej ochotniczej.

W razie poważnych przeszkód zabawa będzie odłożona.

Do Piotrkowa w d. 15-ym b. m. zjeżdża na szereg przedstawień towarzystwo dramatyczne p. Stanisława Sarnowskiego, które przez lato dawało przedstawienia w Ciechocinku.

Repertuar składać się będzie przeważnie z nowych operetek, jak zresztą prawie u wszystkich towarzystw prowincjonalnych, które powodzenie swoje upatrują w holdowaniu muzie podkasanej.

W gub. piotrkowskiej było w r. z. 137 lekarzy, a w tej liczbie 4 kobiety, 7 dentystów, 3 weterynarzy, 270 felerzerów, 105 akuserek i babek; aptek 61.

W stosunku do ludności (1,246,054 osób) jeden lekarz przypadał na 9,095 mieszkańców, jeden felerzer na 4,615, jedna apteka na 20,426, jedna akuszerka na 5,946 kobiet.

Pomoc lekarska w Lublinie dla chorych na cholewę została obecnie zorganizowana bardzo praktycznie.

Każdy z sześciu okręgów sanitarnych, na które miasto zostało podzielone, posiada odrębny lokal, zaopatrzony we wszelkie środki ratunkowe.

Członkowie komitetu, uprzedzając wypadki pojawienia się epidemii, obchodzą wszystkie domy swojego okręgu, celem przekonania się o stanie zdrowia mieszkańców.

Godzi się zaznaczyć, że kilka lokalów udzielił właściciele domów bezpłatnie.

W lokalach tych pełnią deżury członkowie komitetu, tudzież ludzie dobrej woli.

W Radomiu odbędzie się wkrótce wieczór dramatyczny amatorski na rzecz zakupu stu tomów książek ruskich i polskich dla czytelników bezpłatnie.

Pozwolenie władz już uzyskano.

Gazeta lubelska zapowiada przybycie towarzystwa dramatycznego p. Czysztogórskiego do Lublina na d. 15-ty b. m.

W Sejnach odbył się w tych dniach wieczór „wokalnemu-muzycznemu-literackiemu” na cel dobroczynny.

Wieczory podobne w tem mieście bywają bardzo rzadkie z powodu braku sali; dotychczasowa może pomieścić najwyżej 60 osób.

Stan sanitarny w Sejnach pomyślny; zdarzyło się tam wprawdzie kilka wypadków cholery z wynikiem szczęśliwym, ale odtąd mieszkańcy zaczęli być ostrożniejsi.

PIERWSZE PRZEDSTAWIENIE.

(Korespondencja własna Kurjera Warszawskiego.)

Wiedeń, d. 11-go września.

Wien odegrał wczoraj „Halkę”. Teatr pełny, między publicznością około 200-u Polaków, a mieści teatr osób 1,600. Polacy zachowywali się w międzyaktach gwarno, podczas reprezentacji milczeli i rękami nie ruszali. Czy to było w tej myśli, żeby zostawić głos obcym; czy było wypływem uprzedzeń i niechęci, z czem wielu przyjechało, nie chcę rozstrzygać. Ale to fakt, że bravo wychodziło od obcych.

Ocenę przedstawienia trzeba rozdzielić: Partja Jontka, chóry i balety były wykonane wybornie, tak, że na najlepszej scenie lepiej wykonane być nie potrzebują. Musiano bisować arję „Szumią jodły”. Chóry i balety wywoływały grzmiące aplauzy. Polonez, mazur, tańce góralskie i pod względem kostiumowym były śliczne. Inne części opery wypadły przyzwoicie. Dobrze się trzymał p. Jeromin jako stolnik, Janusz (Borkowski) pozbył się ostatnich aktów tremy; Halka (p. Pawlikówna) podolała zadaniu, oprócz zbyt częstego tremolando, co było również widocznym skutkiem trwogi, jaką artystów zwykłe nowa scena i publiczność przejmują. Miłe wrażenie robiła panna Szlezygierówna. Dzienniki sprawiedliwie pierwszy występ oceniają. Powtórzenie wypadku niewątpliwie lepiej, bo śmieje.

Po teatrze lunął deszcz; nagle znowu zawiąło zimno.

Uznanie należy się reżyserowi, p. Skalskiemu, który nie tylko niezmordowanie pracuje, ale w „Halcę” trzy razy się przebrał i charakteryzował i poszedł między statystów, tworząc między nimi wyborne typowe figury i utrzymując dramatyczny ruch wśród chórów.

Ogólnie jest przekonanie, że muzyka „Strasznego dworu” znajdzie nierównie większe uznanie u obcej krytyki i że „Krakowiacy i górale”, jako rzecz wesola, bardzo się będzie publiczności podobała.

W każdym razie pierwsza próba zapoznania

świata z naszymi operami, chociaż bez udziału „gwiazd”, nie przyniesie ujemny muzyce (?) i artystom.

Muszę tu wyjaśnić jeszcze jedną sprawę. Zjechało tu jakie 50-tych korespondentów polskich dzienników, z tych 40-tych nowokreowanych do tego zajęcia przez wszelkie, choćby i humorystyczne pisma. Wszyscy domagają się od komitetu w sposób natarczywy biletów gratisowych. Komitet tymczasem wcale biletami nie dysponuje, ale dyrekcja teatrów, która biletami dla prasy na cały czas wystawy rozdysonowała i o niczem więcej słyszeć nie chce. Tak było i podczas czeskich przedstawień.

Dyrektor Szubert kupował za gotówkę bilety i rozdawał je. Komitet polski nie ma na to funduszy. Mimo to komitet zakupił biletów pewną ilość, ażeby je poważnym redaktorom i korespondentom doreczyć na pierwsze przedstawienie. Trzeba, żeby było przecież wiadomem, że komitet prywatny nie jest dyrekcją teatru, ani nie siedzi na workach z pieniędzmi.

NOTATNIK TERMINOWY.

— D. 15-go września, o godz. 5-iej po południu, w Towarzystwie dobroczynności odbędzie się posiedzenie członków wydziału kasy pożyczkowej.

— D. 17-go września, o godz. 5-iej po południu, w Towarzystwie dobroczynności odbędzie się posiedzenie członków wydziału zupy rumfordzkiej.

— D. 17-go września, o godz. 12-iej w południe, w kancelarii zarządu cmentarza, odbędzie się posiedzenie członków dozoru cmentarza powązkowskiego.

ZE ŚWIATA.

× Z Krakowa donoszą nam pod d. 11-ym b. m.: „Urządowanie nie stwierdzono dotychczas żadnego wypadku zgonu na cholewę ani w Krakowie, ani w przylegającym Podgórzu lub okolicznych, gęsto zaludnionych gminach. Trafiło się kilka nagłych prawie zgonów, wskazuje sekcje sądowo-lekarskie wykazały inne przyczyny, co też uspokoiło przestraszonych zapewnieniem, iż wypadku zapadnięcia, a tem mniej śmierci z cholery azjatyckiej dotychczas nie było. Na posiedzeniu komisji antycholewy, odbytem w obecności delegata namiestnika, dyrektora policji, prezydenta i t. d., szef lekarzy miejskich, dr. Buszek, zapewnił, iż obecnie w stanie zdrowia ogółu mieszkańców Krakowa zaszła korzystna zmiana, którą przypisać można chłodniejszemu powietrzu i sumiennemu wykonywaniu zarządzeń komisji sanitarnych tak w mieście, jak i w powiecie. Twierdzić można, iż strach nie tylko ma wielkie oczy, lecz także oczami temi widzi dokładnie to, czego bez obaw w normalnych warunkach nikt widzieć nie chciał ani nie mógł. Pod względem czystości obawie cholery krakowianie dotąd już wiele dobrego zawdzięczają. — Pani Janina Brodzka, bohaterka ukończonego właśnie we Lwowie sensacyjnego procesu, wstąpić ma do klasztoru karmelitanek bosych w Krakowie. Regula tego zgromadzenia jest jedną z najsurowszych w klasztorach żeńskich. — Goszczącego tu na występach artystę Wincentego Rapackiego nader życzliwie przyjmuje publiczność i prasa. P. Rapacki trzy razy tylko wystąpił: w „Safandulach”, „Kupcu weneckim” i „Skapcu”. — W Krakowie zawarty został związek małżeński pomiędzy drem Alfredem Halbanem, docentem tutejszego uniwersytetu, a panną Spasowiczówną, brataniką Włodzimierza Spasowicza, adwokata i publicysty.”

× Niełatwe zadanie. Popisy inżynierów amerykańskich, olbrzymie gmachy przenoszących z miejsca na miejsce, gdy mieszkańcy ich najspokojniej obiadują lub zaspiają, znalazły naśladowców i w starej Europie. Świeżo w Heiner Hütte, pod Siegen w Westfalji, podniesiono na 2½ metra jeden z wysokich pieców, a więc ciężar przeszło 100,000 kilogramów. Dokazania sztuki tej podjęła się firma „G. Fölzer i synowie”. Pięć dni trwały prace przygotowawcze, poczem przystąpiono do właściwego zadania, którego dokonano w ciągu pięciu godzin bez najmniejszego wypadku.

× Także demokracja. Literat drezdeński i wydawca tygodnika „Dresdener Wochenblätter”, nazwiskiem Henryk Pudor, przyznać należy, zawziętym jest demokratą. W walce swojej przeciw tytułom spostrzegł się nagle, że i on tytułu używa, a mianowicie doktora filozofji. Oburzony niekonsekwencją własną, dr. Pudor dyplom swój doktorski odesłał uniwersytetowi heidelberskiemu, który go nim obdarzył.

× Portret Mozarta. Donoszą z Wiednia, iż rzeźbiarz, profesor Tilgner, wszedł temi czasy wypadkiem w posiadanie portretu pastelowego, podnalonego literami W. M. z datą r. 1786-go. Zdaje się, iż obraz udany jest wielce portretem Mozarta. Przedstawia on muzyka w naturalnej wielkości, profilem zwróconego do widza. Obraz wykonany jest na pergaminie.

× Napoleon III-ci i szminki. Od chwili wydania „Pogromu” wszczęła się we Francji gorąca polemika w sprawie używania szminek przez Napoleona III-go. Zola w powieści swojej przedstawił cesarza wyróżnianego, co z różnych stron wywołało protesty. Ostatecznie głos zabrała księżna Matylda, której nawet przypisywano autorstwo złośliwej bajki. Oto, co księżna na usprawiedliwienie

swoje podaje w „Gaulois”: „Bajki tej, której mi przypisują autorstwo, nigdy nikomu nie odpowiadałam. Zasięgałam nawet wiadomości od wielu osób kompetentnych i wszędzie spotkałam się z kategorycznym zaprzeczeniem. Zresztą spodziewałam się tego, biorąc pod uwagę charakter cesarza, pełnego we wszystkim prostoty. Niepodobna mi było uwierzyć, aby zdolny był nawet w dobrym celu chwycić się komedjanckiego sposobu w równie poważnych okolicznościach.”

× Tajemniczy żeglarz. Rybacy z San Sebastian spotkali temi dniami na pełnym morzu, na wolę wiatrów puszczoną szalupę, w której osadę samotny jakiś, młody stanowią francuz. Opowiadał on rybakom, iż nie umiając wiosłować, od sześciu dni buja po falach bez żadnego kierunku. Młodzieńca odstawiono do konsulatu francuzkiego, gdzie niebawem zgłosił się właściciel szalupy, jak objaśnił, poszukujący już łodzi swojej od kilku dni; widziano ją podobno na pełnym morzu z czterema ludźmi. Tajemniczy żeglarz ze swej strony odmówił wszelkich zeznań. Znalezione przy nim rewolwer i paczkę ładunków. Ponieważ na kilka dni przedtem znaleziono na pobrzu trupa wytwornie odzianej kobiety, rodzi się zatem przypuszczenie udziału młodego francuza w zbrodni. Osadzony w więzieniu, po długim badaniu oświadczył, iż zowie się Ludwikiem Raymon, jako miejsce zamieszkania podając to Londyn, to znowu Paryż.

× „Hwa-Tseunko.” Taki nosi tytuł hymn narodowy chiński, grywany i śpiewany w państwie niobieskim w czasie uroczystych obchodów. Nieznajomi są autorowie tak muzyki, jak i słów, jak również niewiadomo w jakiej epoce utwor ten powstał. Treść jego wyłącznie poświęcona „wielkiemu synowi nieba”, to jest osobie cesarza.

× Małpia mowa. Profesor Garner, o którego badaniach nad mową małpią niejednokrotnie wspominaliśmy, wyruszył w zeszłym tygodniu z Londynu w podróż do Afryki, gdzie, jak wiadomo, dalej studja swoje zamierza prowadzić. Między innemi zabrał z sobą profesor fonograficzny list polecający do jednego z naczelników szczepów murzyńskich w Gambunji, przez murzyną tego samego szczepu „wygadany”. Bliżej obeznani z położeniem rzeczy w Afryce nie uważają wyprawy Garnera za wolną od niebezpieczeństw i żywo się nią interesują.

BANKI MYDLANE.

Autentyczne:

„Zaręczam zadobro chodzenie pod Nr. 49155 na rok jeden od dnia dzisiejszego j reperacie bez żadni winadgrdzenia Siedlec dnia 17 Sierpna 1887 r. Zegarmistrz Moszek Sribnik.”

Wszak pan Moszek Sribnik dobrem sercem przyjmie tę reklamę, którą mu niniejszem czynimy najzupełniej bezinteresownie..

W sądzie.

Sędzia do świadka:

— Opisz mi pan scenę pojedynku.

— Ależ ja nie umiem pisać, panie sędzio..

Kto milczeć umie, wart, aby go słuchano..

Z pamiętników kokietki.

Już w tańcu ciskał rękę moją
Pan Adam, mój kuzynek,
Aż mi na rączce ślad pozostał
Od brylantowych spinek.

I szeptał cicho mi do uszka,
Ze miłość—sroga męka...
A w wirze tańca szeleściła
Jedwabna ma sukienka.

Na lica mi płomienie były
Z purpury, amarantu...
Na piersi szybko falowały
Koronki me z Brabantu.

Godzina potem w oranżerii
Spłynęła mała chwilką...
Ach, jakże serce moje było
Pod a la Worth mantylką.

Księżyc tak cudnie srebrzył liście,
Pachnęła tak magnolia...
W księżycu blasku świetnie lśniła
Perłowa moja kolja.

Gdym obiecała szeptu ciche
Nazajutrz wyznać mamie,
Na palec wsunął mi pierścienek,
Robiony w Amsterdamie.

Jam narzeczoną?! W jakże krótkim
Odbiło się to czasem!...
Ciekawam, w czem do ślubu stanę:
W kaszmirze, czy w atlasie?

Na pogorzalców Nowej Pragi.

S. W. rs. 3.

Na biedną matkę z dziećmi.

W rocznicę śmierci dziecka, bezimiennie rs. 3.

Na wpisy.

Aleksander Goldstand rs. 100.

Na zakład w Studzieniu.

Rs. 9 (dziwicie) pochodzące ze sporu w rachunkach pomiędzy panią P. i J., składam na zakład w Studzieniu. A. K.

Na nędzę wyjątkową.

Służąca Szew., jako karę za samowolne wyjście z domu na trzy godziny, kop. 30.

NEKROLOGJA.

Kazimierz Bienkowski,

dlugoletni współpracownik firmy „Ignacy Hordliczka”, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, zakończył życie w dniu 11-ym września 1892 r., w wieku lat 82. Nabożeństwo żałobne odbędzie się dnia 14-go b. m., tj. we środę, o godz. 9-ej zrana, w kościele Narodzenia N. Marji Panny na Lesznie. Wyrowadzenie zwłok nastąpi tegoż dnia i z tegoż kościoła, o godz. 5-ej po poł., na cmentarz powązkowski. Na te smutne obrzędy pozostali ojciec wraz z siostrą i bratem najuprzejmiej zapraszają krewnych, kolegów i przyjaciół zmarłego. 3166

TEKLA TARCZYŃSKA,

zmarła dnia 10-go września 1892 r. Nabożeństwo żałobne odbędzie się we środę, dnia 14-go września, o godz. 10-ej zrana, w kościele Wszystkich Świętych. Wyrowadzenie zwłok tegoż dnia i z tegoż kościoła, o godzinie 2-ej po poł., na cmentarz powązkowski, na które pozostali: siostry i szwagier zapraszają życzliwych i znajomych. —3363

† **S. p. Marja z Okenczyców MAKOWSKA,**

rozstała się z tym światem dnia 31-go sierpnia r. b. w mieście Kielcach, przeżywszy lat 75. Pochowana na miejscowym cmentarzu. —3355—

+ W dniu 14 września r. b., odbędzie się nabożeństwo żałobne, o godz. 9-ej rano, za duszę 3364

ś. p. Marji z Tomaszewskich

Wessely,

kaplicy na Powązkach, po nabożeństwie nastąpi przeniesienie zwłok z katakumb do grobu własnego, na który to obrządek stroskany mąż z dziećmi zaprasza przyjaciół i znajomych.

+ W dniu 14-ym września, tj. we środę, jako w trzecią rocznicę zgonu 3330

ś. p. Wiktora Borowskiego,

odbędzie się żałobne nabożeństwo, o godzinie 10-ej rano, w kościele Narodzenia N. Marji Panny na Lesznie, na które pozostala żona z dziećmi zaprasza krewnych i znajomych.

+ W dniu 15-ym b. m., to jest we czwartek, w kościele św. Piotra i Pawła na Koszykach, o godz. 10-ej zrana, odbędzie się wotywa żałobna za duszę

ś. p. Władysława Zawidzkiego,

b. obywatela ziemskiego, na którą stroskana żona z rodziną zaprasza krewnych, znajomych i życzliwych. —3341—

+ Dnia 14-go b. m., w kościele św. Krzyża, o godzinie 10-ej rano odbędzie się wotywa za duszę

ś. p. ADAMA KELLER,

jako w 10-tą bolesną rocznicę śmierci, na którą to żona wraz z dziećmi zaprasza krewnych, kolegów i znajomych. —3357

+ W dniu 14-ym września r. b., to jest we środę, o godzinie 8-ej zrana, w kościele powązkowskim odprawiona zostanie msza święta za duszę ś. p. małżonków Zakluczynskich, a to z legatu przez niegdy Juljanę Zakluczynską uczynionego, o czym rektor kościoła powązkowskiego interesowanych zawiadamia. —1231—

+ We środę, to jest dnia 14-go b. m., o godzinie 10 i pół zrana, odbędzie się nabożeństwo za duszę ś. p.

Dr. Stanisława Kościńskiego,

w kościele Wszystkich Świętych na Grzybowie. —3365

Biuletyn o cholery.

Prav. wiestnik pod datą 10-go b. m. zamieszcza następujący biuletyn o dalszym przebiegu epidemii w państwie:

W Petersburgu d. 8-go i 9-go września zachorowało osób 100, umarło 25, wyzdrowiało 67; w Kronstadtzie w d. 7-ym września zachorowało 2, umarło 5, wyzdrowiało 1; w gubernji d. 8-go września zachorowało 26, umarło 3, wyzdrowiało 4.

W Moskwie d. 7-go września zachorowało osób 32, umarło 17, wyzdrowiało 19; w obrębie gubernji zachorowało osób 2, zmarło 3, wyzdrowiało 4.

W Astrachaniu dnia 7-go września zachorowało 4, umarły 3 osoby; w obrębie gubernji zachorowało 15 osób, umarło 7, wyzdrowiało 11.

W gubernji wladimirskiej d. 7-go września zachorowało osób 3, umarła 1, wyzdrowiało 0.

W Woroneżu d. 7-go września zachorowała osoba 1, umarła 1, wyzdrowiały 2; w gubernji zachorowało osób 244, zmarło 84, wyzdrowiało 64.

W Wiatce d. 7-go września zachorowała 1 osoba zmarła 1, wyzdrowiała 1.

W Jekaterynosławiu d. 7 i 8-go września zachorowało osób 26, umarło 8, wyzdrowiało 8; w gubernji zachorowało 164 osób, umarło 74, wyzdrowiało 105.

W Kazaniu d. 7-go września zachorowało 7 osób, umarło 2, wyzdrowiało 7; w gubernji zachorowało 149, umarło 74.

W Kijowie d. 7-go września zachorowało 49 osób, umarło 11, wyzdrowiało 13; w obrębie gubernji zachorowała osoba 1, umarły 2, wyzdrowiało 0.

W gubernji kostromskiej d. 6-go września zachorowało osób 3, umarło 2, wyzdrowiało 7.

W Kursku d. 7-go września zachorowało osób 26, umarło 10, wyzdrowiało 6; w gubernji zachorowało osób 133, umarło 50, wyzdrowiało 64.

W gubernji lubelskiej d. 7-go września zachorowało osób 21, umarło 9, wyzdrowiało 18; w Lublinie zachorowało osób 58, umarło 11, wyzdrowiało 15.

W Niżnym Nowogrodzie d. 8-go września zachorowało osób 15, umarło 9, wyzdrowiało 10; w gubernji zachorowało osób 32, umarło 21, wyzdrowiało 33.

W gubernji orłowskiej d. 5-go września zachorowało 30 osób, zmarło 12.

W Orenburgu d. 7-go września zachorowało osób 3, umarła 1, wyzdrowiało 3; w gubernji zachorowało 318 osób, umarło 185, wyzdrowiało 64.

W Penzie d. 7-go września zachorowało osób 35, umarło 9, wyzdrowiało 9; w obrębie gubernji zachorowało osób 161, umarło 48, wyzdrowiało 92.

W Permie d. 7-go września zachorowały 2 osoby, umarło 0, wyzdrowiała 1; w obrębie gubernji zachorowało 140 osób, umarło 60.

W gubernji poltawskiej d. 6-go września zachorowało 11 osób, umarło 3.

W gubernji riazkańskiej d. 7-go września zachorowało 27, umarło 22, wyzdrowiało 14; w Riazaniu zachorowało 2, wyzdrowiała 1.

W Samarze dnia 7-go września zachorowało 8 osób, umarło 4, wyzdrowiało 5; w gubernji zachorowało 360, umarło 165, wyzdrowiało 241.

W Saratowie d. 7-go września zachorowało 8 osób, umarło 5, wyzdrowiało 9; w Carycynie d. 3-go zachorowała 1 osoba, umarła 1; w gubernji d. 7-go umarło 349.

W Symbirsku d. 7-go września umarła 1 osoba; w obrębie gubernji zachorowało 114, umarło 43 osób.

W Kerczu i slobodzie Opasnaja d. 7-go września zachorowało 27, umarło 6, wyzdrowiało 6.

W gubernji twerskiej d. 7-go września umarła 1 osoba.

W Ufie d. 7-go września zachorowało osób 3, umarło 4, wyzdrowiało 9; w obrębie gubernji zachorowało 197, umarło 77.

W Charkowie d. 7-go września zachorowała 1 osoba, umarło 3; w obrębie gubernji zachorowało 69, umarło 24.

W gubernji czernihowskiej d. 6-go września zachorowało osób 14, umarło 4, wyzdrowiało 12.

W Jarosławiu d. 7-go września zachorowało 24 osób, umarło 3, wyzdrowiało 12; w Rybińsku zachorowało osób 5, umarło 7, wyzdrowiało 8; w gubernji jarosławskiej zachorowało 6 osób, umarło 2, wyzdrowiało 0.

W Nowoczerkasku d. 5 i 6-go września zachorowało osób 19, umarło 5, wyzdrowiało 4; w Rostowie i Nachiczewanu nad Donem zachorowało 12, umarło 3, wyzdrowiało 15 osób; w Taganrogu zachorowała 1, umarło 2, wyzdrowiało 9 osób; w okręgach zachorowało 585, umarło 222, wyzdrowiało 374 osób.

W gubernji bakińskiej d. 7-go września zachorowało osób 26, umarło 10.

W okręgu dagistańskim d. 7-go września zachorowało osób 75, umarło 34, wyzdrowiało 86.

W Karsie d. 7-go września zachorowało 10 osób, umarło 4, wyzdrowiało 13; w okręgach zachorowało 64, umarło 13, wyzdrowiało 47 osób.

W gubernji elizawetpolskiej d. 7-go września zachorowało osób 21, umarło 5, wyzdrowiało 3.

W obwodzie kubańskim d. 7-go września zachorowały 4, umarły 4 osoby.

W Stawropolu d. 6 i 7-go września zachorowało 15, umarło 5 osób; w gubernji zachorowało 615, umarło 262, wyzdrowiało 428 osób.

W gubernji kutańskiej d. 7-go września zachorowało osób 4, umarło 4, wyzdrowiało 0.

W obwodzie terskim d. 7-go września zachorowało 107 osób, umarło 48.

W Tyflisie d. 6-go września zachorowała 1 osoba, umarła 2, wyzdrowiała 0; w obrębie gubernji zachorowało 146, umarło 65.

W Erywaniu d. 5-go września zachorowało osób 3, umarły 2, wyzdrowiało 9; w obrębie gubernji zachorowało 133 osób, umarło 20, wyzdrowiało 195.

W Tobolsku d. 7-go września zachorowała 1, wyzdrowiała 1 osoba.

W Tomsku d. 7-go września zachorowało 5, umarło 7 osób.

W Omsku d. 7-go września zachorowało 20, umarło 11 osób; w obwodzie semipalatyńskim zachorowało 19, umarło 6 osób.

W Uralu d. 7-go września zachorowało 32, umarło 7 osób; w okręgach zachorowało 51, umarło 19 osób.

W kraju turkietańskim d. 5-go września umarło 48 osób.

Telegramy „Kurjera Warszawskiego”.

OTWARCIE KOLEI.

Kamieniec podolski 13-go września. (Tel. pr. Kur. War.) — Dziś otwarto ruch na nowej linii Żmerynka-Mohylów.

NARODZINY KSIĘŻNICZKI.

Berlin 13-go września. (Tel. pr. Kur. W.) — Dzisiejszej nocy cesarzowa Wiktorja Augusta powiła córkę.

WOJNA W DAHOMEJU.

Paryż 13-go września. (Telegr. pryw. Kur. War.) — Kolumna pułownika Doodsa podąża szybko w głąb Dahomeju. W stolicy kraju, Abomeh, wybuchnął rokosz, skutkiem czego król Behanzin powrócił śpiesznie do stolicy, aby przywrócić porządek. Wuj i starszy brat króla, którzy rokosz zorganizowali, zbiegli.

ŚWIĘTO KOLUMBA.

Genua 13-go września. (Tel. pr. Kur. War.) — Bal, wydany na cześć królestwa włoskich i gości zagranicznych w pobliżu zamku deputowanego Ragio, Cornigliano, wypadł świetnie. Zgromadziło się 2,000 osób, w tej liczbie 500 dam. Królestwo udali się do oświetlonych czarnie pawilonów ogrodowych i odbyli tam *cercle*. Hrabia Turynu otworzył bal.

WYPADEK NA KOLEI.

Nowy Jork 13-go września. (Tel. pr. K. W.) — Skutkiem zetknięcia się dwóch pociągów w okolicy Bostonu osiem osób miało zginąć, a 25 ponieść rany.

CHOLERA.

Berlin 13-go września. (Tel. pryw. K. W.) — W Spandawie pod Berlinem zmarli na cholere azjatycką flisak z synem.

Berlin 13-go września. (Tel. pryw. K. W.) — Cesarz ofiarował na rzecz ludności, cierpiącej niedostatek w Hamburgu, 30,000 marek. Składki płyną coraz hojniej.

Paryż 13-go września. (Tel. pryw. Kur. War.) — W poniedziałek zachorowało tu na cholere osób 44, zmarło 26. W Hawrze zachorowało tegoż dnia osób 13, zmarło 8. Zaraza znniejsza się stanowczo.

Amsterdam 13-go września. (Tel. pr. K. W.) — W Rotterdamie i kilku innych miejscowościach Holandji wydarzyły się w ostatnich dniach wypadki cholera nostras. Natomiast w Kralingen wybuchła cholera azjatycka.

Nowy Jork 13-go września. (Tel. pr. K. W.) — Na przybyłym tu z Hamburga parowcu „Scandia”, zajętym przeważnie przez wychodźców żydowskich z Rosji, sroży się coraz groźniej cholera. Gubernator Flover zgodził się na zakupno wielkiego hotelu i kilku domów na wyspie Fire Island, przeznaczonych dla zdrowych pasażerów europejskich. Miejsca wystarczy na 500 osób. Mieszkańcy w Sandy-Hook przerażeni są wieścią, że u nich wyznaczonym być ma przytułek dla przyjezdnych z Europy.

Wiedeń 13-go września. (Tel. pryw. K. W.) — Wczorajsze przedstawienie „Strasznego dworu” oraz „Krakowiaków i górali” powiodło się wybornie. Teatr przepełniony. Mascagni był na całym przedstawieniu.

Berlin 13-go września. (Tel. pryw. Kur. War.) — W Metzu odsłonięto wśród wielkich uroczystości posąg Wilhelma I-go.

Paryż 13-go września. (Tel. pryw. Kur. War.) — Trzydzieści trzy gmin francuzkich wysłało delegowanych swoich na kongres socjalistycznych radców municypalnych Francji, zwołany przez radców gminy St. Ouen. (Wiadomo, iż rząd zabronił kongresu rad municypalnych, udano się przeto do wybiegu i zwołano kongres członków rad; przyp. red.)

Rzym 13-go września. (Tel. pryw. K. W.) — Wybór nowego generała zakonu jezuitów odbędzie się w Anglii.

Glasgow 13-go września. (Tel. pr. K. W.) — Kongres stowarzyszeń „Trade-unions” uchwalił rezolucję, domagającą się ustawy, która wzbronilaby cudzoziemcom, nie mającym środków do życia, lądowania w Anglii.

Losowanie pożyczki premjowej.

Petersburg 13-go września. (Tel. Aj. poln.) — W dzisiejszym losowaniu pożyczki premjowej z roku 1866-go główne wygrane padły, jak następuje:

Rs. 200,000 serja 864 nr. 49

„ 75,000 „ 7,505 nr. 34.

„ 40,000 „ 15,250 nr. 4.

rs. 25,000 serji 9,966 nr. 4.

Po rs. 10,000: ser. 11,834 nr. 30, ser. 18,779 nr. 48, ser. 6647 nr. 49.

Po rs. 8,000: serja 2,210 nr. 29, ser. 13,794 nr. 22, ser. 14,778 nr. 31, ser. 15,182 nr. 44, ser. 16,905 nr. 47.

Po rs. 5,000: serja 15,222 nr. 47, ser. 4,751 nr. 21, ser. 18,651 nr. 37, ser. 1333 nr. 24, ser. 3749 nr. 25, serja 7966 nr. 32, serja 18,993 nr. 33, ser. 17,837 nr. 38.

Po rs. 1,000: serja 3459 nr. 23, serja 7719 nr. 45, ser. 5288 nr. 49, ser. 13,354 nr. 19 ser. 9653 nr. 50, ser. 9756 nr. 17, ser. 633 nr. 43, ser. 3732 nr. 8, ser. 18,066 nr. 21, ser. 13,109 nr. 21, serja 6178 nr. 49, ser. 7079 nr. 47, ser. 1231 nr. 29, ser. 3527 nr. 48, ser. 966 nr. 48, ser. 10,633 nr. 46, ser. 13,581 nr. 40, ser. 17,922 nr. 38, serja 19,623 nr. 12, ser. 13,855 nr. 10.

Berlin 13-go września. (Tel. pr. Kur. War.) — Ruble w gotówce 206 10 (wczoraj 206.—)

Ruble na dostawę 206 25 (wczoraj 206.—)

ODPOWIEDZI REDAKCJI

— **Stalemu prenumeratorem w Zyrardowie.** — Oprócz wielu drobnych broszurek, w których wyłożone są sposoby nauce, nie są gry w gierki, wista i t. p., ostatnio w przedmiocie tym wysłał obszerniejszą pracę p. t. „Grać stary. Gra w karty dawniejsze i nowe, dokładne sposoby ich prowadzenia, poprzedzone krótką historją kart”, 1888, cena rs. 1.

— **Prenumeratorem z ul. Sosnowej.** — Ignacy Komorowski, ulubiony artysta i muzyk, między innymi, napisał melodję do piosenki Lenartowicza p. t. „Kalina”, ztąd i napis na pomniku „Śpiewakowi Kaliny”. Pomnik został wykonany wedle rysunku Świeckiego.

— **Pani Marji Gar.** — Na to radykalnego środka już niema! Często skrapianie włosów wodą chinową może tylko przynieść ulgę chwilową.

— **Pani L. D., stałej prenumeratorki.** — Prócz wiadomości, zamieszczonych w ogłoszeniu, innych szczegółów o szkole handlowej w Weberswald nie posiadamy.

— **Pani L. N.** — O ile wykazuje tabela urzędowa, ani na jeden z nadesłanych numerów drugiej emisji nie padła wygrana.

— **Pani M. W. w Sosnowicach.** — Według tabeli urzędowej, przytoczone numery drugiej emisji z koła losowego nie wyszły.

— **Pani J. Rac.** — Tabelę ciągnięcia drugiej emisji może sz. pan przejrzeć w biurze redakcji naszego pisma od godz. 11-ej do 3-ej po południu.

— **Alfa-Omega.** — Dla wstąpienia do służby wojskowej na prawach ochotnika kwalifikacja naukowa sz. pana nie jest dostateczną, należy bowiem mieć świadectwo z ukończenia 6-ku klas średniego zakładu naukowego lub też złożyć egzamin według specjalnego programu. Program otrzyma pan w kancelarii pułkowej.

GIEŁDA

Warszawa 13-go września.

Dzisiejsze poranne szacowanie berlińskie zapowiadały 206 w zaofiarowaniu, 206, 206 w poszukiwaniu i 206,25, co się równa kursom 48,55 i 48,47½ bez kosztów, a otrzymane nadto depesze twierdziły, iż berliński rynek papierów lokalnych znajduje się pod naciskiem, wskutek czego cierpią również i banknoty ruskie. Petersburg cenil Londyn z odbiorem natychmiastowym po rs. 9,85. Nasze zebrań rozpoczęło dziś obroty kursem 48,57½ (równia 205,90 m. bez kosztów) za Berlin wpłatowy i przy dość chętniej podaży waluty, obniżyło tę cenę do 48,50 (t. j. 206,20 m. za 100 rs.). Różnice tworzyły dziś 7½ kop. na korzyść rubli i tyleż na korzyść Berlina przy porównaniu wczorajszego kursu końcowego. W dostawach robiono dziś bardzo wiele. Sprzedano dostawy z odbiorem stałym w końcu grudnia r. b. po 48,35, 48,32½ i 48,30, w końcu listopada r. b. po 48,27½, w końcu października r. b. po 48,40 i 48,37½, w połowie października r. b. po 48,40, w końcu b. m. po 48,47½ i 48,42½ i dość znaczne sumy kilkodzienniej dostawy (z odbiorem w d. 17-ym b. m.) po 48,50 i 48,47½.

Waluty obce w średnim ruchu. Krótkim Berlinem obra-

cano po 48,57½, 48,55, 48,52½ i 48,50, przeważnie jednak po kursie 48,52½. Inne niemieckie krótkoterminowe miasta bankowe oddawano po 48,37½ i 48,35. Londyn krótki, Paryż krótki i Wiedeń krótki bez ruchu.

Wartość walut nie notowanych urzędowo: przekazy krótkie na Paryż 39,45 i na Wiedeń 82,90.

W papierach obroty średnie, przy tendencji bez zmiany. Żądano za listy likwidacyjne po 99,15 i po 98,90, względnie do wielkości odcinków, a otrzymano 98,80 za kilkanaście tys. rubli w sztukach po rs. 500, opatrzonych stemplem niemieckim, oraz 98,50 za kilka tys. w drobnych odcinkach. Pożyczki wschodniej III-ej em. kupiono drobnostkę po 104,55. Zabrano kilkanaście listów premjowych szlacheckich po 192,75. Pożyczki wewnętrzne 4% z roku 1887-go I-ej serji ceniono po 95,65, oraz po 95,40 trzy następne serje, a nabyto kilka tysięcy I-ej s. po 95,35.

Listy zastawne ziemskie 5% starano się umieścić po 102,80 I-ej ser. i po 102,40 cztery następne serje, a umieszczono kilkanaście tys. najmłodszej serji po 102,30. Listy zastawne 5% m. Warszawy ofiarowano po 102,40 I-ej serji, po 102,30 II-ej serji, po 102,20 III-ej serji, po 101,60 IV s. i po 101,50 V-ej i VI-ej serji, wzięto zaś kilka tys. VI ej ser. po 101,30.

W żądaniu kupony celne po 1,58; zapłacono 48,57½ i 48,55 za kilka tys. marek w gotówce.

Godzina 12. Usposobienie giełdy dla walut obcych wyciekające.

Nieurzędowe kursy żądane: za Berlin krótki 48,65, za Londyn krótki 9,88, za Paryż krótki 39,45 i za Wiedeń krótki 82,90.

Okowita. Wiadro 100% rs. 10,80⁵ netto. Wiadro 78% rs. 8,60—2%. Dowozy i zapasy mniejsze. Usposobienie słabe. Cena warsz. Tow. ocz. i sprzed. spirytusu rs. 10,75 za 100%.

Sprawozdania z targów

Targ zbożowy na placu Witkowskiego w dniu 13-ym września. — Na dzisiejszym targu zbożowym przy nieco mocniejszym usposobieniu, ceny podniosły się, dowozy średnie. Pszenicy wystawiono na sprzedaż 500 korey i płacono za wyborową 6,55 do 6,70, za średnią 6,30 do 6,45, ordynaryjna bez ruchu. Żyta ofiarowano 700 korey, za wyborowe osiągnęto 4,90 do 5 rs. Owies bez zmiany, dowieziono 500 korey, płacono po 2,70 do 3,15, stosownie do gatunku. Za dud siana płacono 45 do 50 kop., za pud słomy 25 do 30 kop.

— **Magazyny tranzytowe** przy stacji Praga kolei warszawsko-terespolskiej.

Sprawozdanie z dnia 12 września 1892-go r.

	wysył.	przyszło	pozostało
Żyta	1	53	11 wagonów
Owsa	1	53	8
Maki żytniej	2	7	7
Maki pszennej	5	28	5
Kaszy jaglanej	2	2	2
Ryżu	15	16	1
Pszenicy	16	1	4
Jęczmienia	1	1	1
Grochu	4	1	1
Gryki	1	1	1
Cebuli	2	2	2
Fasoli	1	1	1
Łoju	1	1	1
Makuchów	16	2	1
Maki kartoflanej	1	1	1
Cukru	1	1	1
Rodzinków	1	1	1
Kukurydzy	1	1	1
Maki kukur.	1	1	1
Tranu	1	1	1
Razem	3 wag.	6	172 wagonów.

Ceny zboża wynosiły:

Pszenica	od — do —	kop. za pud
Żyto	od 78 do 83	„
Jęczmień	od 65 do 82	„
Owies	od 70 do 90	„
Kasza jaglana	od 110 do 130	„

Rzepak. Posiadacze nieznacznych ilości rzepaku żądają wciąż dość wysoką cenę, gdyż przeszło rs. 8 za korzec, olejarnie wstrzymują się zaś chwilowo od zakupów, gdyż mają jeszcze dostateczne zapasy.

Sprawozdanie tygodniowe z międzynarodowych rynków zbożowych. — Ostatni okres sprawozdawczy był pod wpływem wiedeńskiego targu nasion. Sprawozdania nadchodzące ze wszystkich krajów stwierdzają, iż urodzaje tegoroczne są tak obfite, jak się to rzadko zdarza, tak dalece, iż przeszły wszelkie oczekiwania. Wyjątek tylko stanowi nasz kraj, w którym długotrwała susza wyrządziła niepowetowane szkody, zwłaszcza w ogrodowinach. Kartofle przepadły prawie zupełnie, a zbiór buraków cukrowych zapowiada się bardzo nieświecnie. Ceny spadły bardzo znacznie, a chociaż ten kierunek zniżkowy jest usprawiedliwiony niespodzianym rezultatem zbiorów, niemniej narzuca się pytanie, czy nie przekroczył on już należnych granic. Z odpowiedzią wszakże wstrzymać się należy do otrzymania stanowiącej oceny zbioru kartofli i zboża jarego. — **New-York.** Dowozy farnierów są wciąż silne. Ponieważ zapotrzebowanie pszenicy na wywóz nie jest ustosunkowane do ilości dowożonego ziarna, więc ceny musiały obniżyć prawie codziennie w dalszym ciągu; zniżka od poprzedniego tygodnia wynosi znowu około 2 cent. Ostatnie notowania wynosiły: loco 79½ cent., na września 78½ cent., podczas gdy przed ośmiu dniami ceny tworzyły loco 81½ cent., na września 81 cent., a w tymże czasie roku zeszłego: loco 1 dolar 07½ cent., a na września 1 dolar 06½ cent. Cena maki spadła o 5 cent., podniosła się jednak następnie o 10 cent. i wynosi obecnie 2 dol. 95 cent., wobec 4 dol. 50 cent. w tymże czasie roku zeszłego. Zapasy kontrolowane powiększyły się znowu w ubiegłym tygodniu o przeszło 3 miliony buszli, pomimo, iż załadowania nie były wciąż nieznaczne; zapasy te wynoszą obecnie 34,950,000 buszli.

wobec 19,125,000 buszli w tymże czasie roku zeszłego. Wyśyłka pszenicy z portów atlantyckich Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej wynosiła w ostatnim tygodniu: do Anglii 189,000 kwaterów, do Francji 16,000 kwaterów i do innych portów kontynentu europejskiego 86,000 kwaterów, a z Kallifornii do Anglii 34,000 kwaterów. — **Anglia** w ostatnim tygodniu we wszystkich częściach kraju miała deszcz. W południowych prowincjach żniwa są prawie ukończone, skutkiem czego wilgoć mniej szkód wyrządza. Natomiast ze Szkocji nadchodzą bardzo niepomyślne wiadomości o urodzajach. Tendencja rynków dla pszenicy była znowu bardzo słaba; silne już zaofiarowanie ziarna z nowych zbiorów i znaczne dowozy zamorskie, powodują powiększenie zapasów w składach i, co za tem idzie, wielką powściągliwość kupujących. Artykuły pastewne były również zaniedbane i przeważnie płacono niżej. — **Londyn** telegrafował w poniedziałek: Pszenica stała, lecz miała zbyt tylko po cenach niższych o ½ szyl. niż w tygodniu poprzednim; ziarno nowe angielskie o ½ szyl. wyżej. Ziarno zagraniczne było w zaofiarowaniu, lecz miało większy obrót po pełnych cenach z ostatniego poniedziałku. Jęczmień i mąka stała. Jęczmień dla młynarzy niżej o ½ szyl., a owies ruski o ¼ szyl. do ½ szyl. Kukurydza płasko mocno, okragła o ½ szyl. niżej niż w tygodniu poprzednim. Jęczmień znajdujący się w drodze na morze — stała. We środę: Rynek był bardzo spokojny. Po ładach towaru trzymali się stale. Pszenicy zagranicznej dowieziono tu 30,888 kwaterów. — **Liverpool** we wtorek: Pszenica o ½ pensa wyżej. Mąka i kukurydza spokojnie. — **Hull** Pszenice angielskie i zagraniczne miały słabe usposobienie, przy cenach nieregularnych i przeważnie niższych o 6 pensów. Jęczmień i owies o 6 pensów, kukurydza okragła o 9 pensów; inne artykuły słabo, bez zmiany. — **Leith** we środę: Rynek znajduje się wciąż pod naciskiem, spowodowanym pilgotnem powietrzem i lichejmi urodzajami. — **Wiedeń** Pszenica starych zapasów starała się je wyprzedzić; ponieważ je hac gatunek tego ziarna gorszy jest znacznie od zboża świeżego, przeto trudno znaleźć nabywców, co niekorzystnie wpływa na rynki. — **Paryż** był również cokolwiek słabiej usposobiony dla pszenicy i maki. — **Belgia** donosi o spokojnych obrotach na targach; dowozy wystarczały obficie na pokrycie potrzeb. W drodze do Antwerpii znajduje się jeszcze 300,000 kwaterów. — **IV Holandji** rynki miały słabą postawę, przy ospałych obrotach. — **Nad Renem i w Westfalji** pojawiło się obecnie, gdy ceny obniżyły się silnie, cokolwiek więcej przedsięwziętości. — **W Austro-Węgrzech** obroty były bardzo ospałe, a wiedeński targ nasion nie w tym względzie nie zmienił. — **Berlin.** Pszenica i żyto podniosły się chwilowo cokolwiek, ceny końcowe jednakże były prawie te same, co w końcu zeszłego tygodnia. — Dowozy na rynek gdański były w ubiegłym tygodniu znacznie silniejsze, niż w poprzednich; nadeszło mianowicie 378 wagonów, z których 290 wagonów pszenicy, 79 żyta, 19 jęczmienia, 8 owsa, 4 grochu, 1 bonu, 6 nasion olejnych i 1 wagon makuchów. Wodą nadeszło zaledwie kilka berlinek, załadowanych roślinami olejnymi. Głównie dowieziono do Gdańska pszenicę. Towar tranzytowy miał przeważnie zbyt trudny, niemniej lepsze gatunki straciły tylko 1 m. do 2 mar., a pozostałe natomiast 3 m. do 4 mar. Obrócono około 2,800 tonn. Żyta na rynek gdański nadeszło w piątek pierwsze 8 wagonów, a w najbliższej przyszłości spodziewane są silniejsze dowozy. Obrócono około 800 tonn.

Apteczki domowe

zawierające pierwsze środki ratunkowe, cena rs. 4, poleca apteka **E. Jarnuszkiewicza**, Nowy Świat nr. 35. 3238

Dentysta W. Zieliński

powrócił. **Senatorska nr 4** róg Miodowej. 3196

— **Dla Uczniów.** Mundury, sznytele, bluzy, wielki wybór. Ceny niskie w magazynie **K. Jakimowicza**, Miodowa 12 wprost Sądu. 3266

— **Dr Karol Rychliński** powrócił. Krucza nr 37. 3294

— **Witold Aleksandrowicz**, prof. śpiewu przeprowadził się na Marszałkowską nr 116. 3303

— **Dr med. Mik. Brunner**, naczelny lekarz szpit. ewang. **Jasna 10** (Zielony plac). 3245

— **EMILJA GLEN** powróciła. **Zabla nr 9**. 3271

— Właściciel firmy **Józef i S-ka** powrócił z zagranicy gdzie przebywał za kupnem najnowszych konfekcyj. 3321

— **Antoni Poltawski** adwokat przysięgły, powrócił (Krakowskie-Przedmieście nr 7). 3322

— Właścicielka fabryki gorsetów „**Marie**” Niecała nr 1, powróciwszy z zagranicy przywiozła dużo nowości. 3310

Mazowiecka nr 11.

D. KURDELSKA b. krojczyni n W-go B. Hersego, uczennica M-me La feriere w Paryżu, powróciła z zagranicy. 1285

Mazowiecka nr 11.

JÓZEF ŚLIWOWSKI adwokat przysięgły otworzył kancelarię adwokacką przy ulicy Wspólnej Nr 10. 1289

Dentysta F. Ziemiańskiprzeprowadził się do domu własnego ulica **Lipowa nr 5, róg Dobrej.**

Przyjmuje od godz. 10 rano do 5-ej po poł. 3215

— Dr **Grodzki** leczy choroby sekretne oraz niemoc wskutek takowych. Śliska nr 7 3259

Powrócił do Warszawy. 3354

Masażysta **Bielicki**, Jerozolimka 80.**URZĄD STARSZYCH****Zgromadzenia Piwowarów**

ogłasza niniejszem, że sesja półroczna majstrów, odbędzie się w magistracie w dniu 24 września r. b. n. st. o godz. 6-ej po poł. 1294r

BERNARD MALINIAK

p. adwok. przysięgi. powrócił do Warszawy. (Świętojerska 13). 1295r

Instytut gimnastyczno-leczniczy

szkoła fechtunków St. Majewskiego Nowy-Swiat 5, przyjmuje na lekcje zbiorowe od 15 b. m. 3343

— Dr **Ciunkiewicz** rozpocznie przyjęcie 15-go b. m. 3344**DYREKCJA****Towarzystwa Kredytowego m. Warszawy**

podaje do wiadomości, że dla ułatwienia odbioru należności za wylosowane listy zastawne Towarzystwa kredytowego miasta Warszawy i kupony płatne w dniu 19 września (1 października) r. b. posiadacze takowych mogą je składać dyrekcji do sprawdzenia, poczynając od dnia 3 (15) wrześ. r. b.; wypłata zaś dopełniana będzie przez kasę Towarzystwa, poczynając od dnia 19 września (1 października) r. b. Warszawa, dnia 12 września 1892 r. 1293

Aleksander Scheller, dentysta, powrócił. 3345**D-ta Z. ROSENBLATT** powrócił do Piotrkowa. 3348**STANISŁAW GOLDFLAM**przedstawiciel firmy **Wolf Goldflam**, wyjechał do Paryża po zakup towarów. 3349— Dr **FAYT** powrócił, Bracka nr 18, przyjmuje z chorob. chirurgicznymi (drogi moczowe) od 5—6 po poł. Kobiety od 9—10 rano. 3350**MARKIEWICZ, REJENT** powrócił. 3353**Dr FREIDENSON** powrócił. 3351**STANISŁAW BELZA** 3337 adwokat przysięgi i obrońca konsystorski powrócił do Warszawy (ulica Nowo-Miódowa nr 2)**MARJA KOPYTOWSKA,** nauczycielka śpiewu, powróciła. Ciepła 14, mieszk. 1. 3352— **Arendt** american dentist Królewska 9, powrócił z zagranicy. 1272r**Kurs giełdy warszawskiej.**

Dnia 13 września 1892 r.

Weksle.	Żąd.	Płac.
Berlin 100 mar. z krót. term.	—	—
Londyn 1 funt ster.	—	—
Paryż 100 franków	—	—
Wiedeń 100 guld.	—	—
Papiery publiczne:		
5% Listy zast. z r. 1869 duże	102.80	—
małe	—	—
Listy zast. m. Warsz. serji I	102.40	—
II	102.30	—
III	102.20	—
IV	101.60	—
V	101.50	—
VI	101.50	—
Listy zast. m. Łodzi serji I-ej	—	—
4% Listy likwidacyjne duże	99.15	—
małe	98.90	—
Bilety Banku Ces. ser. I, III, III	—	—
Ros. Poż. Premjowa z r. 1864	—	—
1866	—	—
I Pożyczka wschodnia rs. 100	103.	—
II	100	105.
III	100	—
4% nowa pożyczka	95.65	—
Listy wileńskie długotermin.	—	—
Akcje i obligacje:		
Obligacje miasta Warszawy	—	—
Akcje dr. żel. warsz.-w. rs. 100	—	—
Akcje dr. żel. warsz.-b. rs. 100	—	—
Akcje dr. żel. warsz.-terespol.	—	—
Akcje dr. żel. fabr.-łódzkiej	—	—
Akcje Banku handl. warsz.	—	—

Wartość kuponu:(po potrąceniu podatku skarbowego)
Od Listów zas. ziemskich 5% kop. 106³
Od Listów zast. m. Warszawy kop. 218⁷
Od Listów zast. m. Łodzi kop. 174³
Od Listów likwidacyjnych kop. 107⁷
Od Obligów m. Warszawy 197⁹**Targi****NA PLACU WITKOWSKIEGO**

Dnia 13 września 1892 r.

	Pud	Korzec
	od do	od do
	K o p i e j o k	
Pszonica 242 sm. i ord.	—	—
" " pstra i dobra	—	—
" " biała	—	630 645
" " wyborowa	—	655 670
Żyto wyborowe 232 fant	—	400 500
" " średnie	—	—
" " wadliwe	—	—
Jęczmień 2 i 4 rzęd. 202 f.	—	—
Owies	—	270 315
Gryka	—	—
Rzepak letni	—	—
" zimowy 212 fant	—	—
Rzepak rapos. zim. 212 f.	—	—
Groch polny 202 fant	—	—
Kasza gryczana	—	—
Kasza jaglana	—	—
Siana pud	45 50	—
Słomy pud	25 30	—

KSIEGARNIA**Gebethnera i Wolffa.**

otrzymała na skład główny:

CHOLERA.

Pouczenie przystępne dla nielekarzy na podstawie nowoczesnej nauki lekarskiej.

Treść: I. Lasacznik choleryczny. — II. Zachowanie się w czasie epidemii cholerycznej. III. Leczenie w napadzie cholerycznym w braku lekarza. — IV. Domowa apteczka choleryczna.

Napisał

Prof. Dr. W. Jaworski.

Cena kop. 25, z przesyłką kop. 30.

Zestawienie krytyczne szczegółowej profilaktyki i terapii

cholery,

do użytku lekarskiego napisał

Dr. W. Jaworski,

Profesor w Uniwers. Jagiellońskim.

Cena k. 55, z przesyłką k. 70. 1253r

Nagrody rs. 10.

Z balkonu przy ulicy Marszałkowskiej Nr 44A, spadł kołczyk brylantami wysadzany, czarno emalowany. Łaskawy znalazca raczy odnieść za powyższą nagrodą pod wymienionym adresem, Nr 4 mieszkania. 1506

Konstancja Swolnyńska,

Przełożona Pensji Żeńskiej 4-ro klasowej, Nowy-Swiat Nr 42,

zawiadamia Sz. Rodziców i Opiekunów, że kurs nauk rozpocznie się dnia 1 (13) Września. — Przygotowuje również do zaktów rządowych do klasy 5 i niższych. 1254R

Złoty Medal 1885 r.

KASSY ogniotrwałe**Roberta Bohtego,**

Nowy-Swiat Nr 34.

SPECJALNA FABRYKA

nagrodzona medalami na wystawach Europejskich i Amerykańskich. — Wyrób pierwszorzędny. — Ceny niskie, znaczny wybór. — Cenniki z rysunkami wysyłają się bezpłatnie. 592R

Dla kupców z Cesarstwa!!

Magazyn Mód i Fabryka Kwiatów**Antoniny Juchniewicz,**

Wspólna Nr 18,

zaopatrzony w wielki wybór kapeluszy jeśiennych. — Kopje paryskie. — Ceny przystępne. — Wielki wybór kwiatów. 1469

Parowe Maszyny

są do sprzedania i Kotły parowe, Rezerwuary do gorzelni, Rury do kanalizacji, oraz Rury ciągnięte 2 1/2 cala, w dobrym stanie. Wiadomości: Dobra Nr 54. — Kosini. 1267

Tattersall Warszawski

Ordynackie, ul. Okólnik Nr 9. podaje do wiadomości Szanownych Klientów, że zbiorowe kursa jazdy konnej rozpoczną się z d. 1-go Października r. b. Zapisy przyjmują się od d. 15 b. m. 1504

Prawdziwe tylko z taką Cechą Fabryczną

„Nie kaszlej”

Malc-Ekstrakt i Cukierki z traw miodowych

L. G. Nitsch i Sp.

we Wrocławiu.

Analiza chemiczna i doświadczenia lekarskie przynajmniej, iż pomienione preparaty żadnych szkodliwych dla zdrowia pierwiastków w sobie nie zawierają i skutkiem tego dozwolono wprowadzać i sprzedawać takowe w Rosji.

CENA: za butelkę rs. 1 kop. 25 i rs. 2 kop. 40. — Cukierki po kop. 30 i 50.

Opakowanie i przesyłka osobno się liczą. Sprzedaż we wszystkich składach aptecznych i Aptekach w Rosji. 1248r

FENOLINEUM

Niezawodny, a tańszy od innych o 200 do 300 % środek przeciwnie.

FENOLINEUM niszczy deszczownie grzyb drzewny i zabezpiecza od tegoż, osusza wilgoć w murach i drzewie, łatwo przenika w pory, nie zasklepiając ich, przez co zwiększa elastyczność i moc drzewa i zapobiega butwieniu, pękaniu i paceniu się wszelkich wyrobów z drzewa.**FENOLINEUM dostępne dla każdego, bo kosztuje tylko rs. 4 za pud netto. Próbné blaszanki 10 funtów brutto po rs. 150.****OBJAŚNIENIA** o zastosowaniach i sposobie użycia Fenolineum wysyłają się gratis.**GUSTAW NOSEK & Comp.,**

Warszawa, ul. Włodzimierska Nr 23.

FENOLINEUM**Sukcesorzy**

sprzedają fortepian, garnitur mebli, lustra, szafy, landszafty, kandelabry, dywany, portjery, firanki, biżuterję i różne sprzęty. — Sienna 19, m. 5. 1499

Ostrzega się niniejszem, aby nikt nie nabywał weksli podpisanego przez Rafała Jareckiego, na sumę rs. 250, ponieważ blankiet z tym podpisem został w tych dniach skradzionym lub zgubionym

M. Jalon.**Główny Skład****KAWIORU ASTRACHAŃSKIEGO****MIKOŁAJA ŻYŻYNA,**

ul. Senatorska Nr 496, 1501

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić Szanowną Publiczność, że sezon handlu mojego rozpoczęty został i główny skład mój przy ul. Senatorskiej otwarty. Na składzie posiadam **najlepszy Kawior Astrachański Marcowych połowów** ziarnisty i prasowany. Z uszanowaniem**Nikołaj Żyżyn.**

W Nr 247 Kurjera Warszawskiego z d. 6/IX, ogłosiliśmy nagrodę rs. 300 za przyznanie zmieniającego kuponu od skradzionych Listów Zastawnych, ponieważ redakcja ogłoszenia i numeru Listów były mylne, przeto unieważniamy powyższe ogłoszenie, a natomiast podajemy do wiadomości, że

Nagrody rs. 300.

otrzyma osoba, która się przyczyni do wykrycia kradzieży lub odnalezienia Listów Zastawnych Towarzystwa Kredytowego Miejskiego, po rs. 1,000 z 9 kuponami Serji 5-ej. Numery: 303963, 303964, 307304, 308472. Pierwsze kupony 25-io rublowe, od tychże Listów płatne d. 1 Kwietnia 1893 r. now. st.

Gostyński, Konrad, Jarnuszkiewicz i S-ka. Warszawa, Ciepła 12. 1400**Katalog opisowy**

szkółek drzew w Jankowie (E. Jankowskiego), na r. b. rozsyła się na żądanie bezpłatnie. — „Ogrodnik Polski”, Mazowiecka 11.

Dostać można we wszystkich znaczniejszych księgarniach

Kartki z życia kobietyprzez **ESTEJĘ.**

Powieść odznaczona zaszczytnie na konkursie „Kurjera Warszawskiego”, z 52 ilustracjami w tekście Czesława Jankowskiego. — Cena rs. 2, z przesyłką pocztową 2.20. Skład główny w księgarni nakładowej S. Lewentala. Nowy-Swiat Nr 41

Zastrzeżenie.

Weksel na rs. 271, wystawiony dnia 24-go Sierpnia r. b. przez p. A. Zawadzkiego, Senatorska 10, platny dnia 24 Grudnia r. b. na zlecenie M. E. Herynga, Berga 9, nie opatrzony żyrem tegoż, zaginął na pocztę. Odpowiednie kroki prawne poczynione zostały. 1498

WYPRAWKI

całe dla pensjonarek i pensjonarzy, wielki wybór fartuszków, mundurki od najtańszych cen z wszelkimi dogodnościami dla Szan. Klientów, z czem się polecam

TEOFILA FUKS,

1269R

Senatorska 26,

w podwórzu na dole, wprost bramy, naprzeciwko dawniej Reformatów.

Nowy Zakład Naukowy IV kl. MARJI RAUM

w Warszawie, przy ulicy Brackiej 25, róg Chmielnej,

rozpoczyna rok szkolny 1 (13) Września, zapis uczennice nowowstępujących 10 (22) Sierpnia. W plan zajęć szkolnych wchodzi: religja, jęz. ruski, polski, niemiecki, francuski, arytmetyka, geometria, geografia, historia, nauki przyrodnicze, nauki o rzeczach, rysunki, kaligrafia, śpiew, gimnastyka, życie ręczne i maszynowe, krawiecczyzna damska i dziecięca, szycie, krój i znaczenie bielizny, haft biały i artystyczny, cerowanie, łatanie, roboty drutowe, pasmanteryjne i t. d.—Konwersacja niemiecka i francuska.

Specjalny oddział dla pań, chcących się uczyć wyłącznie robót ręcznych i buchalterji.—Przyjmują się pensjonarki i przechodnie od lat 7-10. — Ceny przystępne, w klasie wstępnej 40 rs. rocznie. 1395

Zarządzający Wystawą Stałą Prób i Wzorów

podaje niniejszem do wiadomości publicznej, że z powodu przeniesienia Wystawy do nowego lokalu (na I-e piętro gmachu Muzeum Przemysłu i Rolnictwa), Wystawa Stała zostaje dla Publiczności zamkniętą na czas: od 3 (15) Września, do 20 Września (1 Października) r. b.

Jednocześnie Zarządzający Wystawą, uprasza Sz. PP. Wystawców o zgłaszanie się do kancelarii Wystawy, w godzinach: między 12-a a 3-a po poł., celem bliższego porozumienia się co do sposobu przeniesienia wystawionych przez nich okazów. 1268

Materiały szkolne

w wielkim wyborze, dobre i tanie **Dzienniki** klasowe; **Siatki** do map z konturami, po 5 k.; **Szkoła** pięknego pisania, zeszyt 7 kop.; **Punktowa** metoda rysunków, zeszyt 15 kop., wzory na **kratkach** 20 kop.; **Kurisy** uniwersyteckie prędko i tanio. 1502

L. Scyller, Nowy-Swiat 21.

Nagrody rs. 100.

List Zastawny Towarz. Kred. Ziemińskiego z bieżącymi kuponami, № 232,177, na ra. 1,000 zaginął; uprasza się łaskawego właściciela o zwrócenie tegoż do kantoru Wawelskiego za powyższą nagrodą. — Zastrzeżenia zrobiono. 1265

Wielki Wybór Mebli nowych i używanych po cenach bardzo przystępnych, poleca

2-ga Warszawska Sala Licytacyjna,

28. SENATORSKA 28.

1492

!!! DOBRA SPOSOBNOSĆ !!!

NABYCIA NA

W Y P R Z E D A Ż Y

pozostałych z sezonów ubrań letnich i zimowych dla dzieci, o 25% niżej kosztu, z doborowych materiałów, w Magazynie

S. PRZEDZDZIECKIEGO,

ulica Hr. Kotzebue Nr 2, przy rogu Wierzbowej.

!!! WYPRZEDAŻ trwać będzie tylko 8 dni !!!

Przygotowany również wielki wybór **Bluzek, Mundurów i Szyneli dla uczniów.—CENY NIZKIE.** 1505

Nauka i wychowanie.

Adres pierwszorzędne biura nauczycielskiego. Załęski. Mazowiecka 16, rekomenduje nauczycieli, nauczycielki, bony. 2798r

Adres: kaucjonowane biuro nauczycielskie Stanisławy Łuczyńskiej, Warecka № 3, parter, drugi dom od Nowego-Swiatu. 28429

A) Stancja dla pań, warunki przystępne. Wilcza 64, m. 4. 28419

Adres: Francuzki z bardzo dobrimi rekomendacjami, do umieszczenia. Biuro nauczycielskie pierwszorzędne Jasińskiej, Berga 6, parter. 2822r

Agnielka szuka lekcyj. Włodzimierska 2—5, do 11-ej i po 7-ej. 2860r

A) W zakładzie froeblovskim Marji Keller, Senatorska 11, zajęcia dla dzieci i wychowawczyń rozpoczynają się 15 września. Zapis od 3-ej do 6-ej codziennie. 28056

A) B. przełożona pensji, przyjmuje na mieszkanie uczennice konserwatorium lub z zakładów naukowych. Fortepian dobry, cena przystępna. Bliższa wiadomość w kantorze komisowym, Nowo-Senatorska № 6. 2795

A. B. C. Dobrze, tanie, zabawki, gry. Królewska 3. (Sklep). Wybór ogromny. 2 083
Biuro rekomendowania nauczycieli, metrow, guwernantek, bon, oficjalistów. Świętokrzyska 27. Dąbrowska. 27772

Buchalterji wyucza z upoważnienia władzy nauczyciel specjalista S. Rogulski, autor metody listownej. Erywańska 8. 28019

Pyty student ze świadectwem nauczycielskim poszukuje lekcyj na wyjazd. Hotel Saski № 22. 28361

Buchalterji nauczyciel specjalista, Gustaw Chwat, autor „Buchalterji Podwójnej”. Niecała 4. 28364

Gimnazistka z patentem udziela lekcyj. Hoża 32—18. 28209

Instytutka z wyższym patentem poszukuje lekcyj, korepetycji. Bracka 22, m. 11. 28430

Języka niemieckiego udzielam i konwersację praktyczną, łatwozrozumiałą metodą. Ul. Wielka 45, mieszkania 56. 25025

Konwersacja francuska, niemiecka 2 rs. Angielska. 3 Miodowa, oficyjna. 28167

Lekcje muzyki. Patent konserwatorium. Zgoda 6, m. 5A. Od 3—6. 28258

L. Tisserant, metr muzyki, udziela gry fortepianowej, oraz harmonji i historii muzyki. Żorawia 10. 27713

Lekcje muzyki i teorii udziela nauczycielka z patentem, przygotowuje do inst. muzycznego. Oferty proszę składać w kantorze Kur. Warsz. dla A. F. 27902

Lekcje muzyki fortepianowej udzielam u siebie i na mieście. Patent konserwatorium. Podwale 9, m. 8. 28115

Lekcyj muzyki i śpiewu, świadectwo konserwatorium. Starsze wycieczki ułatwionym sposobem. Długa № 18, m. 17. 2815r

Moniuszki uczennica udziela muzyki i korepetycji. Królewska 33, m. 9. 25966

Nowo-otworzona szkoła początkowa, ogołna, Natalji Fiszer, Ciepła № 9. Przyjmuje i przysposabia uczeni i uczennice do gimnazjum. 28299

Nauczycielka z wyższym patentem poszukuje lekcyj, korepetycji. Hoża 26, mieszkania 16. 58063

Nauczycielka muzyki, obecnie uczennica Michalowskiego, szuka demi-placu. Oferty przyjmuje Kurjer Warszawski pod „Demi-placem”. 27685

Nauczyciel jęz. niemieckiego poszukuje lekcyj w szkołach męskich lub żeńskich. Może się powołać na rekomendacje poważnych zakładów naukowych. Księgarnia S. Paprockiego, Nowy-Swiat S. F. 27965

Nauczyciel gimnazjum jęz. fran. przyjąłby 2-ech pensjonarzy. Warunki przystępne. Tymczasowo Ordynacka 12, m. 19. 27724

Nauczycielka z gruntownym francuskim, wyższym patentem miejscowym i zagranicznym, ma jeszcze wolnych parę godzin, szuka poważnych lekcyj i korepetycji. Żorawia 28, mieszkania 3. 2802r

Nauczyciel, przyrodnik, z kwalifikacją uniwersytecką, mający prawo wykładowe prócz nauk przyrodniczych geografji i matematyki, poszukuje lekcyj w warszawskich szkołach prywatnych lub na prowincji. Hotel Saski № 19. 28359

Nauczycielka gimnazistka szuka lekcyj lub korepetycji. Oferty: Kurjer Warsz. „Gimnazistka”. 28438

Nauczycielka z wyższym patentem, francuskim i muzyką—poszukuje miejsca. Bracka 9—2. 28448

Nauczycielka pogładową metodą udziela przedmiotów klasycznych, języków, muzyki, poszukuje lekcyj. Niecała 8, m. 21. 28457

Nauczycielka muzyki, z patentem, przysposabia do konserwatorium, na mieście i w domu. Tamże znajduje pomieszczenie z opieką pańienki. Złota 37, m. 18, od 1-ej do 4-ej. 2916r

Osoba z patentem, posiadająca języki i muzykę, udziela lekcyj i korepetycji. Widok 20, miesz. 14, od godz. 4—6. 28492

Poszukuje się ucznia na wieś, który świeżo ukończył 4—6 klas, do dwojga początkujących dzieci, na rok, z pensją rs. 10 miesięcznie i utrzymanie przyzwoite. Adres: Rokotów. p. Sochaczew, Kozłowski. 28408

Panienci kształcące się znajdują pomieszczenie z utrzymaniem, opieką macierzyńską, przy osobie inteligentnej, mającej córkę na ukończeniu edukacji. Szkolna 1, m. 8. 28500

Paryżanka udziela lekcyj i konwersacji. Marszałkowska № 139 Magazyn Stelli, od 12-ej do 3-ej. 28398

Potrzebna osoba wykształcona do 3 ch pańienek, za mieszkanie i życie.—Chmielna 47, m. 10, prawa oficyna, od 4 do 5. 28356

Pomieszczenie dla pańienek wszelkiego wieku, konwersacja francuska, fortepian. Warunki przystępne. Chmielna 36, mieszkania 1. 2821r

Panienci uczące się znajdują wygodne pomieszczenie i troskliwą opiekę przy inteligentnej rodzinie. Wspólna 13, m. 7. 28111

Pomieszczenie wygodne, tanie, dla kształcących się w inst. muzycznym. Rodowita francuska udziela konwersacji. Nowy-Swiat 47, mieszkania 5. 27628

Polka szuka miejsca jako towarzyszyka do wyreżania pani domu. Wiadomość Orla: 7, m. 12. 2592r

Panienska posiadająca patent poszukuje lekcyj lub korepetycji. Hoża 34, mieszkania 1. 28279

Okój dla kształcącej się z drugą pensjonarką, całodziennie utrzymanie, fortepian, francuska, niemiecka konwersacja. Szpitalna 4, u adwokata. 28178

Rutynowany korepetytor, poszukuje lekcyj, języki, matematyka. Złota 35, mieszkania 4. 28267

Student uniwersytetu, doświadczony nauczyciel udziela lekcyj. Wilcza 52, mieszkania 3. 28022

Student doświadczony korepetytor poszukuje kondycji, lekcyj lub korepetycji w Warszawie i poblizu Warszawy. Może przyjąć inne stosowne zajęcia. Jerozolimka 47, m. 29. (Osobiście od 8 do 9½ wieczorem). 2790r

Student, sumienny i doświadczony korepetytor, przyjmuje lekcyjne korepetycje, przygotowuje do gimnazjum. Wiadomość. Złota № 46, m. 17, od 3 po południu. 2789

Student matematyki, poszukuje korepetycji. Marszałkowska 91, m. 35. 28015

Student korepetytor, odległość nie stanowi różnicy. Chmielna 82, m. 7. 28014

Stancja dla uczniów 1-go progimnazjum. Nowolipie № 34, m. 20. 28381

Stancja dla ucznia lub uczennicy szkół prywatnych. Pomoc naukowa, konwersacja francuska. Złota 26, m. 10. 28376

Stancja dla uczniów gimnazjalnych w obydwu domach Zalewskich.—Ul. Długa № 44. 28351

Stancja dla ucznia szkoły realnej W-go Spankiewicza, na przystępnych warunkach. Korepetytor stały. Sosnowa 11, m. 7. 28477

Stancja dla ucznia 5-go gimnazjum, korepetytor, fortepian, konwersacja ruska.—Nowy-Swiat № 4, m. 5. 28426

Stancja dla ucznia szkół prywatnych. Cena przystępna. Opieka męska. Bracka № 5, mieszkania 19. 28515

Uczeń konserwatorium udziela lekcyj muzyki.—Oferty dla „Muzyka” przyjmuje Kurjer. 28451

Upoważnienia Władzy stancja dla uczniów warsz. szkoły realnej.—Warecka 9, mieszkania 41. 27870.

Zakład froeblovski Jadwigi Chrzaszczewskiej, Nowy-Swiat 21. Zapis odbywa się codziennie, przyjmowani są także pół-pensjonarze. 27491

Doniesienia osobiste.

Do Laszki N 25 drugi list wysłany. 28182

Dla „Poważnie myślącej 1000” list wysłany. 28352

Dla F. K. № 3 list na pocztę. 28529

Fotografia do oferty pod adresem Raddom poste-restante dla „Obojętnej” wysłana. 2810r

Francuz, agronom, urodzony w Cesarstwie, życzy ożenić się z panną, posiadającą 10 do 15,000 rs. Oferty pod A. C. B. nadsyłać post-restante Warszawa. 27662

Listy dla „Marji Ż.” oraz dla „O. O.” wysłane. 28353

Listu od K. A. nie odebrano, dla Violina № 27 list wysłany. 28518

Marja-Antonia raczy list powtórnie wysłać od R..... odebrać za numerem ogłoszenia, w pierwszym zaszła omyłka. 28372

Osady i prace

a) poszukiwana.

Ezy student poszukuje jakiegokolwiek zajęcia, nawet gratis. Warszawa poste-rest. № 1864. 28362

Bona paryżanka, świeżo przybyła, poszukuje miejsca. Wielka 31, m. 7. 28530

Francuz z polskim, ruskim, niemieckim jęz. ma kilka godzin wolnych. Szczygła 11, m. 6, od 10 do 1-ej. 28441

Gospodyni lat średnich, z pierwszorzędnej restauracji, poszukuje miejsca od 1-go października. Jerozolimka № 47, sklep pieczywa. 28342

Handlowiec młody i energiczny poszukuje posady z raz w Warszawie lub na wyjazd. Wiadomość: Garbarska № 5, mieszk. № 14, od godziny 11 do 2-jej. 28418

Łódka polka, znająca praktycznie język rusk, teoretycznie niemiecki, francuski, poszukuje stałego zajęcia. Wymagania skromne. Pożądane na prowincji. Złota 2, mieszkania 4. 27903

Łódka osoba, która przez kilka lat pracowała w administracji pisma, doskonale obeznaną z wszelkimi czynnościami kancelaryjnymi, poszukuje zajęcia zaraz. Łaskawe oferty prosz. składać w Kurjerze Warszawskim pod M. W. M. 28415

Osoba w średnim wieku, z córeczką 5-letnią, poszukuje obowiązku za gospodynię. Ulica Bednarska № 15, m. 10. 28406

Ogrodnik fachowo wykształcony w całej gałęzi ogrodnictwa, znający specjalnie hodowlę ananasów, szkółek owocowych, róż, krzewów, poszukuje stosownej posady od 1-go października. Oferty proszę składać w Kurjerze Warsz. pod wyrazem „Ogrodnik” 28437

Osoba wykształcona, mówiąca płynnie po rusk, francusku, niemiecku, uzdolniona w krawatach, ubieraniu kapeluszy, hafce kolorowym, krawatach i wszelkich możliwych robotach kobiecych oraz wypalaniu na drzewie, poszukuje od 15-go października r. b. miejsca dysponentki, kasjerki lub starszej sklepowej w jednym z pierwszorzędnych magazynów lub sklepów. Wielka № 33, mieszkania 29. 27863

Poszukuje miejsca na wyjazd zdolna kompletnie krawiecznica; zarządzać może najpierwszorzędniejszą pracownią. Oferty pod S. S. 5 składać w kantorze Kurjera. 27998

Poszukuje miejsca u pp. dentystów i może wykonywać roboty techniczne. Świadectwa ostatnie dobre z czterech lat. Wiadomość: Warszawa, Włodzimierska 12, m. 18. 28452

Poznanianka posiadająca języki niemiecki, francuski, muzykę gruntnie, poszukuje zajęcia, może być za obiady blisko. Orla № 7, mieszkania 8. 2819r

Poszukuje zarządu domu i prowadzenia meldunków, może złożyć 500 rs. kaucji. Oferty pod lit. Z. D. 500 przyjmuje kantor Kurjera. 28206

Poszukuje miejsca za gospodynię lub kucharkę zaraz z dobrymi świadectwami. Mariensztadt № 9, m. 1. 28265

Stosowne honorarium za dopomożenie do otrzymania agentury lub zastępstwa zdolnemu i energicznemu handlowcowi, posiadającemu stosunki oraz poważne referencje. Zgłoszenia przyjmuje kantor Kurjera sub „Pośrednik.” 28468

Wdowa znająca się praktycznie na całym gospodarstwie domowym poszukuje zajęcia. Grzybowska 13—3. 27992

Zdolny, energiczny izraelita, korespondujący w językach ruskim, niemieckim i hebrajskim, jak również znający buchalterję, dobrze znający stosunki łódzkie, poszukuje odpowiedniej posady w Warszawie. Adres: Łódź, Kamienna 17, H. Rabinowicz, u p. Berlin. 2768r

B) Zaofiarowane.

A) Kantor komisowy, Nowosienatorska № 6, poszukuje kandydatów z odpowiednią kwalifikacją naukową, t. j. ze świadectwami najmniej 4-letniego kursu gimnazjum, na ucznia aptekarskich. 2818r

Bona szwajcarka lub francuzka posiadająca język niemiecki, w średnim wieku, z dobrymi świadectwami, potrzebna zaraz do sześciolatniej dziewczynki. Wiadomość u szwajcarki w restauracji hotelu Europejskiego. 28442

Bony niemki, francuzki z dobrymi świadectwami, poszukują kaucejowanych Biuro komisowe, Senatorska 28, i zawiadania kandydatki, że oprócz wpisowego 30 kop., nie pobiera żadnego honorarium za udzielenie posady. 28433

Bona niemka około lat 30 lub francuzka potrzebna. Królewska 51, m. 11. 28497

Chłopiec potrzebny do jubilera do nauki. Wiadomość w Biurze „Monopol”, Senatorska 28. 28255

Do pracowni sukien W. Gundelach, Nowy-Swiat 60, potrzebna maszynistka i stanczarka. 28204

Do handlu win i towarów kolenjalnych potrzebny jest zarządcą z kaucją rubli tyśiące (gotówka lub hipoteka). Oferty wyszczepiające przyjmuje Kurjer Warszawski pod A. W. O. 28416

Do cukierni, Nowy-Swiat № 4, potrzebny jest uczeń taki, który już był w cukierni. 28400

Dziewczyna młoda potrzebna do pomocy i posługi w sklepie. Złota 57, mieszkania 28. 28360

Do pracowni sukien potrzebne są panny zdające do stanków. Ulica Złota № 34, Szatkowska. 28185

Dziewczyna potrzebna 14—16 lat do kawiarni. Królewska 39. 28435

Francuzka potrzebna na demi-placę. Zgłaszać się proszę od 10 do 12-jej w południe, ulica Smolna № 12, m. 4. 8-07

Krawczyk i pracujący potrzebni zaraz do fabryki pudełek aptecznych. Widok 19, mieszkania 6. 28471

Maszynistka zdolna do bielizny potrzebna. Most. Elektoralna 9, m. 11. 28509

Małżeństwo bezdzietne otrzyma mieszkanie za noszenie bielizny wieczorem. Nowy-Swiat 4, pralnia Warszawska. 28360

Niemka freblówka potrzebna do dzieci. Niska № 4, mieszk. № 3. 28383

Potrzebne podręczne do szycia krawatów na fabrykę. Rudolf Lewinson, Miodowa № 17. 27369

Potrzebna jest uzdolniona starsza panna do wyrobu kapeluszy damskich, na wyjazd do Rosji. Wiadomość: hotel Niemiecki № 20, pomiędzy 8—9-tą zrana i wieczorem. 28185

Potrzebne panny i panienki do fabryki piór. Dubrowicza, Świętojerska 23. 28228

Potrzebni są uczniowie do pracowni snycerskiej. Dobra 9, m. 1. 28171

Potrzebna panna zdolna do gorsetów. Ulica Preta 26, m. 8. 28401

Potrzebna na wyjazd modystka, umiejąca dobrze robić kapelusze damskie. Bliższe porozumienie: Rosenberg, Dzielna 5, mieszkania 1. 28399

Potrzebny uczeń przychodni do nauki rzeźbiarstwa. Hoża 18, Teodoryk. 28395

Potrzebna maszynistka i uczennica do bielizny. Elektoralna № 13, m. 14. 28535

Potrzebna bona polka. Tylko osoby z chlubnymi świadectwami zgłaszać się mogą: Mokotowska № 52, m. 2, od 10 do 12 ej. 28514

Potrzebna zaraz osoba, umiejąca poprowadzić pralnię bielizny. Długa № 32. 28363

Potrzebna panna do dzieł i podpróżna do bielizny. Rybaki № 18, m. 17. 28373

Potrzebne są panny podręczne i uczennice do pracowni sukien. Sienna № 13, mieszkania 61. 28382

Potrzebna zdolna stanczarka na wyjazd do Łodzi. Wiadomość: Solna № 11, mieszkania 8. 28384

Podręczne uzdolnione do krawieczyzny potrzebne. „Manufaktura krajowa”, Niecała 12. 28523

Potrzebna bona niemka do jednego dziecka, z dobrymi świadectwami, z krawieczyzną. Wiadomość: hotel Polski, w restauracji. 2813r

Panna na stół i stancję, znająca dobrze krawieczyznę, potrzebna. „Manufaktura krajowa”, Niecała 12. 28522

Potrzebna panna na wyjazd, do kroju sukien. Nowogrodzka № 12, m. 1. 28453

Potrzebna francuzka do dzieci. Plac Zamkowy № 103, m. 7. 28150

Potrzebne dwie prasowaczki do koszuli i drobiazgów. Ulica Twarda № 57. 28449

Potrzebny jest rzadca do dużego domu z kaucją rs. 1,000. Zgłosić się od 5 do 7-jej wieczór. Mariensztadt № 4. 28474

Potrzebna jest niemka młodsza, znająca się na bieliznie. Osobiste rekomendacje wymagane bezwarunkowo. Ul. Chmielna 36, m. 4, od 2—5-jej po południu. 28459

Potrzebne są zaraz panny zdolne podręczne do stanków oraz dziewczynki do nauki. Pracownia „Wandy”, Złota № 4, mieszkania 1. 28432

Potrzebna zaraz panna do maszyny Wheeler i Wilsona do krawieczyzny. Ulica Senatorska plac resursy 42, mieszk. 13. 28424

Potrzebni są uczniowie do zakładu ślusarsko-mechanicznego, Chłodna № 40. 28420

Potrzebne zdolne podręczne do spódnicy i stanków. Chmielna 62, m. 2. 28484

Panna kompletnie uzdolniona do upinania kapeluszy oraz panienka do nauki potrzebna. Długa 47, Rykowska. 28516

Potrzebny uczeń do stolarza cechowego. Twarda № 6. 28503

Rzadców, ekonomów, gorzelanych, leśniczych, ogrodników z dobrymi świadectwami, poleca kaucejowane Biuro komisowe, Senatorska 28, 1-sze piętro. 28434

Służąca do wszystkiego potrzebna od 1-go października, umiejąca gotować i prac. Ogródowa № 6, m. 3. 27919

Uczniów 2-ech potrzeba zaraz do sklepu Jana Wróblewskiego, Warszawa, Kapitulna 8. Pierwszeństwo otrzymają z prawnej i którzy ukończyli przynajmniej 2 klasy. 28153

Uczeń potrzebny do handlu win i spirytualnej. Aleja Jerozolimska 47, róg Marszałkowskiej. Obyci z handlem pierwszeństwo. 28277

Kupno i sprzedaż.

Dla panienki 13-letniej płaszczyk granatowy kurtowy, okrycie, czapka, mufka zimowa do odstąpienia. Widok 19, m. 6. 28472

Cytry dwie do sprzedania tanio. Chmielna № 70, mieszkania 19, od 4—7-jej. 28507

Do sprzedania szafa oszklona i kontuar. Nowy-Swiat № 62, w fabryce kwiatów. Tamże przyjmują się kapelusze do ubierania od kop. 80. 28458

Do sprzedania 18 łokci czarnego satyn Lyon, gatunek doskonały, po rs. 2 łokieć, paltoelek brązowy aksamitny nowy rs. 80.— Nowy-Swiat 16, m. 37. 28423

Łużę pozytywkę szwajcarską, prawie nową, grającą 12 sztuk, z bębniem, dzwonkami, kasztanietem, sprzedaje. Grzybowska 2, mieszkania 16. 28443

Do sprzedania fortepian, stół i inne rzeczy domowego użytku. Złota 22, m. 1. 28283

Do sprzedania faeton, amerykański nowy, wolant, szaraban, brek, używane. Chomont angielskie parokonne i jednokonne. Plac Witkowskiego № 3. 27703

Do sprzedania palto jesienne i mundur dla Realisty lat 15. Hoża 30, m. 10. 28414

Do sprzedania szafa jesienowa w dobrym stanie, może służyć do handlu korzennego. Krakowska - Przedmieście № 63, Napoleon Kwasiborski. 28407

Dwa konie do sprzedania, jeden szpakowaty, rosły, 6 lat, drugi kasztan średni, zdający pod wierzch i do uprząży. Żelazna 65, mieszkania 1. 2749r

Do sprzedania pozostawiono faeton, bryczkę, wolant. Nowy-Swiat № 9, Jankowski. 28116

Fortepian Małeckiego prawie nowy do sprzedania oraz szynel gimnazjum filologicznego dla dorosłych. Hoża 21, mieszkania 4, od godz. 4 do 5-jej. 27711

Fortepian od C. do A. Budynowicza rs. 125. Leszno 69—18. 28519

Fortepian sprzedam za rs. 40. Ulica Złota № 27, m. 9, Kowalski. 28445

Fortepian półsłodkiej oktawy rs. 85. (Praga) Wileńska № 25, stróż wskazuje. 28385

Fortepian Hofera mahoniowy do sprzedania. Wileńska 14, m. 21. 28100

Faetony, wolanciki, kocz z fordeklem, eleganckie, sprzedają tanio. Leszno 52. 28322

Jest do sprzedania futro barany w cenie rs. 40. Wiadomość: ul. Złota № 34, mieszkania 38. 28365

Jest do sprzedania lando, szaraban, faetonik z kołami gumowymi lub bez tychże, faeton większy, perelotka Jakowlewa na kołach gumowych, wolant, bryczka. Leszno № 64. 28245

Kasy ogniotrwałe z zegarowami przyrządami. Ceny niskie. Marszałkowska № 125 Sikorski. 25065

Kasy ogniotrwałe najtańsze i najtrwalsze w specjalnej fabryce egzystującej od 1863 r. Stanisława Baumgart, Chłodna 40. 27486

Kasy ogniotrwałe najtańsze i najlepsze u R. Bohtego, Nowy-Swiat 34. 2734r

Kwiaty kupuje na grosy większe i drobne, w dobrym gatunku oraz dodatki. Długa 20, magazyn kwiatów. 28186

Koldry przyjmują do szycia od rubla. Nowy-Swiat № 61, m. 23. 28470

Kto niedowidzi, może nabyć najlepsze okulary i binokle najnowszych fasonów (niezależnym od 50 kop.) w zakładzie optycznym Juliana Drehera, Szpitalna 6. Przyjmuje reparacje. 2581r

Lando używane i wolant do sprzedania. Złota 22. 27648

Lankstrówkę sprzedam za 35 rs. Złota № 25, mieszk. 15. 28460

Lando duże oszklone fabryki Rentla do sprzedania. Ulica Srebrna № 3. 27510

Mebie za bezcen! Garnitur czarny orzechowy, lustra, rozmaite inne meble, szafy, kredens, stół, krzesła, biuro, szeslongi, firanki. — Marszałkowska № 108, od ulicy Chmielnej № 37, m. 30. 28510

Mebie tanio! Kompletnie urządzenie salono-wo, buduarowe, gabinetowe, do jadalni, do łóżka oraz inne meble i lustra w całości lub pojedynczo sztuki. Marszałkowska 119, między Złotą a Sienną, mieszkania 15, druga brama, parter. 27514

Maszyny dwie Singera doskonale szyjące, ręczna i nożna, bardzo tanio do sprzedania u mechanika, Nowy-Swiat 61. 28201

Maszyna Singera nożna do sprzedania za rs. 16. Marszałkowska 114, m. 27, pierwsze piętro. 28010

Maszyny pięknie szyjące od rs. 12. Długa 20, mieszkania 34. 26983

Mebie tanio, kompletne urządzenia salono-wo, gabinetowe, do jadalni, do łóżka oraz inne meble, w całości lub pojedynczo sztuki. Robota trwała. Mokotowska 59, Koperski, przy placu św. Aleksandra. 27835

Mebie po zwiniętym magazynie, rozmaite garnitury, otomany, szeslongi, kredensy, szafy i inne za bezcen. Świętokrzyska 16, m. 13, w bramie na lewo. 28246

Mebie, garnitury, otomany, szeslongi, sofy, kredensy, biurka, łóżka, szafy i inne po niepraktykowanie niskich cenach. Krakowskie-Przedmieście 10, m. 6. 28253

Maszyna Singera krawiecka tanio do sprzedania. Ciepła 10, mieszkania 7. 28371

Maszyna do szycia Singera oryginalna, pedałowa, jest do sprzedania za bardzo niską cenę. Wiadomość: ulica Twarda № 6, w magla. 2823r

Na raty zegarki i zegary. Długa 20, mieszkania 34, Ignacy Tagszejn. 28525

Otomana do sprzedania urzędowej roboty. Nowy-Swiat 43, m. 18. 28536

Otomana urzędowej roboty, dobre pokrycie, tanio. Leszno 31, m. 7. 28531

Obrusy jutowe eleganckie, nadzwyczaj trwałe rs. 1.50, kapy 2, portjery odpasowane 5.— Makow, Solna 9. 27938

Otomana dobrze zrobiona, włosom wystana, niedrogo do sprzedania. Elektoralna 23, m. 19. 28524

Otomana rs. 18 do sprzedania. Marszałkowska 91—24. 28156

Otomane lepszej roboty i garnitur mebli omięki sprzedam tanio. Bracka 4, szwajcar wskazuje. 28513

Pejzaż wspaniały, mogący zająć całą ścianę, do sprzedania. Piekarska 7, pierwsze piętro, front. 28439

Pianino piękne. Ulica Elektoralna 51, m. 3, od 8 do 2. 28131

Parawany malowane różnej treści i stylów. Żórawia 13, m. 17. 28008

Równy Swift № 1, Coventry i Quadrant, Rmalo używane, po rs. 100. Twarda 59, mieszkania 4. 28428

Szafy do rzeczy, bielizny, komoda, toaleta, szgarniturek mebli, stół, szeslong, łóżka, rama, tremo czarne. Krucza 49, m. 9. 28110

Stół jadalny okrągły, orzechowy, do sprzedania. Hoża 8—7. 28455

Tanio sprzedam: szafy, łóżka, kredens. Czytka 6, u stolarza. 28117

Tornistry i paski szkolne w wielkim wyborze poleca zakład siodlarski Ziemińskiego, ul. Długa 46, wprost hotelu Niemieckiego. Pp. handlującym rabat. 28173

Wata czarna i biała, owcza, wielbłądzia, biała bawelniasta, najtańszej w kantorze fabryki, Świętokrzyska 8—6. 28466

Z powodu wyjazdu fortepian do sprzedania. Leszno 57. 28172

Z powodu wyjazdu jest do sprzedania fortepian w dobrym stanie rs. 75. Wiadomość w cytadeli, u majstra kominiarskiego. 28344

Z powodu wyjazdu jest kilkanaście doniczek kwiatów palmowych pięknych do sprzedania za cenę rs. 20. Krakowskie-Przedm. 15, m. 55, między 9—11-tą i 4—6-tą. 28413

Z powodu wyjazdu do sprzedania para zrzebek skarogniadych, bardzo rzadych i dobrze ułożonych do chodu w parze i w pojedynce oraz trzy ekipaże: prelotka, dwumiejscowy szaraban na gumowych kołach i czteromiejscowy szaraban do chomontów; wszystkie ekipaże prawie nowe. Adres: S. A. w Kaliszu, Szczypiorska szosa, p. Szadkowska. 28405

*) Uwaga. Państwo (pan artysta śpiewak), którzy wczoraj chcieli nabyć otomanę, łóżko, szafę, zechcą zgłosić się dla porozumienia. Złota 26. 28563

Interesa handl. i majątk.

A) Wielki interes przemysłowy. Zawiazuje się towarzystwo udziałowe do eksploatacji w kraju ciała mineralnego, mającego pierwszorzędne znaczenie i zbyt nieograniczony. Teren dokładnie zbadany, roboty przygotowawcze znacznym kosztem dokonane, dla dalszej prawidłowej eksploatacji pożądaną wspólnicy udziałowi z kapitałem 50,000 rs.— Oferty: Kurjer Warsz. pod „Kopalnia.” 28490

Apteka z obrotem 2,500 do sprzedania. Wiadomość u p. Krzanowskiego, w aptece W-go Biernimiejskiego. 28473

Czerniakowska 18. Dom murowany z ob- szernym placem do sprzedania tanio na raty. Wiadomość: Warecka 7, mieszk. 4, godz. 6 po południu. 28273

Do sprzedania sklep wiktualii. Ulica Leszno № 8. 28461

Dom murowany dobrze zbudowany, 8 lat temu wystawiony, naprzeciw stacji tramwajowej, Wola, Nowo-Wolska № 3, hipoteczny 5376, do sprzedania za 20,000 rs. Wiadomość: Nowy-Swiat 27, m. 15. 28354

Do interesu bardzo intratnego poszukuje się wspólnika, rozporządzającego kapitałem 6—10 tysięcy rubli. Oferty pod „Patent № 14” przyjmuje kantor Kurjera Warsz. 28301

Dom drewniany z placem sprzedam. Wiadomość w kancelarii rejenta Kiersnowskiego, Miodowa № 11. 27963

Do sprzedania w mieście powiatowym dom murowany z oficyną, dwoma ogrodami, zdaniem pod budowę kolej w mieście. Wiadomość: Chmielna 28, m. 5. 28257

